

Inuiaqatigiit inerisarpagut

Kalaallit Nunaata
Internet-ikkut periarfissai

Nunatsinni IT-mi suleriaasissatut
siunnersuut

Imarisai

Siulequt

1. Isumaq: Inuiaqatigiit inerisarpagut
2. Nunatsinnut ammaassivik: Kiffaq
3. Oqartussaaqataaneq: Net-ikkut oqallinneq
4. Tusagassiuutit: Ataatsimoorussineq nutaanik periarfissiivoq
5. Inuussutissarsiorneq sulinerlu: Nutaamik eqqarsarneq suleqatigiinnerlu
6. Ilinniartitaaneq: Nukissat pisariaqarput
7. Peqqinnissaq: Attaveqaatikkut nakorsaaneq neriu-naatilik
8. Pisortat kiffartuussinerat: Qarasaasiakkut Ingerlat-seriaatsimut
9. Attaveqaatit: Nutarteriartuaarneq

Ilassut 1 Inatsisinik nutarterinissamut pisariaqartitsineq

Ilassut 2 IT pillugu siunnersuisoqatigiit suliaasaat

Ilassut 3 IT pillugu siunnersuisoqatigiinni ilaasortat

Siulequt

Naalakkersuisut aalajangernerat tunngavigalugu 1998-ip naalernerani taamani naalakkersuisunut ilaasortaq Peter Grønvold Samuelson nunatsinni IT pillugu Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsivoq.

Siunnersuisoqatigiit januar 1999-imi ataatsimeerngaarput, Inatsisartunullu qinersinerup kingorna siunnersuisoqatigiit sulineq naalakkersuisunut ilaasortanngortumut Steffen Ulrich-Lynge-mut ingerlateqqissallugu isumaqatigiissutigineqarpoq: Aallarniutitut pingaartinneqarpoq IT-pillugu siunnersuisoqatigiit nunatsinni IT-mik suleriaasissamik siunnersuuteqassasut.

Suleqatigiissitanik arlalinnik pilersitsisoqarpoq, tamannalu aallaavigalugu siunnersuisoqatigiit nunatsinni IT-mik suleriaasissatut sinnersuutitut missiliummik 1999-ip ukiaani suliaqarput. Missiliuut suleqatigiissitanut arlalinnut nassiunneqarpoq, ilaatigut Naalakkersuisut pisortaqaarfiinut, tamannalu oqallisigineqarpoq februar 2000-imi isiginnaarutikkut ataatsimiinnerni tallimani, suleqatigiissitat taakku peqataatinneqarlutik.

Tamanna tunngavigalugu IT-pillugu siunnersuisoqatigiit nunatsinni IT-mik suleriaasissaq pillugu siunnersuutertik

naammassivaat, matumuunalu Naalakkersuisunut saqqummiullugulu tunniuppaat.

IT-mik suleriaasissaq qitiusumik suliaqarfiit IT pillugu politikkeqarnissaannut najoqqutassaqaalerput, siunissami ukiuni arlalinni atorsinnaasaminnik.

Aalajangersimasumillu suliniutissatut siunnersuutininik arlalinnik saqqummiussisoqarpoq. Suliniutit tamakku erseqqinnerusumik timitalernissaat, soorlu aningaasaqarnikkut kingunerisassaat siunnersuutillu tullerriaarnissaat politikkikkut suliaassaapput IT pillugu siunnersuisoqatigiit isumagisassarinnngisaat, Naalakkersuisulli – naggataatigullu Inatsisartut. IT pillugu siunnersuisoqatigiit siunnersuutigaat, aningaasanut inatsisissamik suliarinninnermut atatillugu naalakkersuisut IT pillugu iliuusissanik ukiumoortumik suliarinnittassasut, politikkikkut allaffissornikkullu ingerlaatsini qitiusumik sakkugisassatut. IT pillugu politikkikkut iliuusissat aningaasanut inatsisissamik siunnersuuteqarnermut atatillugu saqqummiunneqartassapput.

IT pillugu siunnersuisoqatigiit nunatsinni IT-mik suleriaasissatut siunnersuuteqarnermikkut neriuutigaat politikkikkut siunertalimmik oqallitsitsilissallutik inerisaaqataassallutillu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik.

Ivalo Egede
Siulitaasoq

Ole Kielmann Hansen
Siulitaasup tullia

1. Isumaq: Inuiaqatigiit inerisarpagut...

1.1 Naliliineq: Internet allanngortitsivoq

Internet ukiuni makkunani sorpassuarnik allanngorartitsivoq. Kalaallit Nunaannut nutaanik periarfissiivoq, aammali aarlerinaatilinnik nutaanik allanik.

Allanngornerni pingaarnersaapput:

- ***Silarsuaq milliartuinnaarpoq***

Silarsuarmi qeqertat annersaat, Kalaallit Nunaat, Internet aqqutigalugu nunaqarfeeranngoriasaarpoq, kikkut tamarmik imminnut pissarsiarisinnaalerlutik. Internet aqqutigalugu nunarsuarmi sumiiffiit inuiaallu tamaasa pissarsiarisinnaallutigit, soorlu nunaqarfimmioqatigalugit. Periarfissat nutaarluinnaat ammaanneqarput. – Paarlattuanik Kalaallit Nunaat – pitsaasutigut nuanniitsutigullu – nunarsuup sinneranut ammariasaarpoq. Isumassarsiat, nioqqutissat inuussutissarsiornikkullu unammilleqatigiinnerit nunaqarfiup qeqqanut apuussinnaapput. Suliffeqarfinnut ileqqusunullu, ullumikkumut innarlersinnaanngitsutut isigisatsinnut, aarlerissutaalersinnaallutik.

- ***Suleriaatsit amerlanerit qarasaasiakkut isumagineqarsinnaapput***

Paasissutisseeriaaseq pilertortumik pitsanngorlunilu akikilliartorpoq. Tamatuma nassatarissavaa suleriaatsit amerliartuinnartut qarasaasiamut isumagitillugit imminut akilersinnaalluni. Suliffeqarfinni pisortallu suliffeqarfiini assigiinngitsuni qarasaasiat Internet aqqutigalugu paarlaateqatigiittarnerisigut suleriaatsit nutaamik pitsaanerujussuarmillu ataqatigiissinneqarsinnaapput. Angusaqartoqarnerusinnaavoq pisisartut atuisartullu Internet aqqutigalugu imminut kiffartuusseriaatsinut periarfissikkaanni. – Tamakku tamarmik periarfissanik nutaanik aarlerissutisanillu nassataqassapput.

1.2 **Killiffiliineq: Atuukkiartorpoq, amigaateqaqaagulli**

Paasissutisseeriaaseq sungiukkiartorluarparput. Sulili amigaateqaqaagut, nunat eqqaamiugut nunallu allat immitsinnut assersuuttakkagut nallissagutsigit:

- Internet-ip nunatsinni ataatsimooqatigiinnissamut periarfissiilluagai – politikikkut kultureqarnikkullu – killilerujussuarmik atorluarneqarput.
- Ilinniartitaanermi pitsaasunik, taamaattorli ikittunik akutusuunillu suliniuteqartoqarpoq. Kinguaariit alliaartortut Internet-eqarfiusumi angummassinnaanissaannut piumasaqaatit naammassinissaannut sulii amigaateqaqaagut.
- Inuussutissarsiortut killiliinnarmik qarasaasiakkut niueqatigiinnissamut piareersimapput, pilersuisut tunisassior-tullu toqqaannartumik qarasaasiat iluatinnaataannik atuinissaminnut kiisalu Internet aqqutigalugu imminnut nitarsaannissaminnut killilimmik piareersimapput.
- IT Inatsisartuni, Naalakkersuisuni kommuninilu suliner-mut ilaalluinnarpoq. IT-lli pitsaasumik atornissaanut periarfissatsialassuit atorluarneqanngillat, tassa innuttaasut suliffeqarfiillu pitsaanerusumik kiffartuunnissaannut, pi-sortat suliffeqarfiinik ataqatigiissitsinissat kiisalu ilisima-sanik avitseqatigiinnissat qulakkeernissaannut.
- Attaveqatigiinnermi atortut, Internet-eqarnermut pingaaruteqarluinnartut, ukiorpassuit suliarineqareerlutik piorsareersimalerput. Taamaattorli kiffartuussutinik periarfissiissutit kiffartuusseriaaserlu ingiaqatigiinngillat. Attaveqatigiinnermut akigititaasut, pingaartumik qarasaasiati-gut attaveqatigiinnernut, akisuallaaqaat Internet-eqarnermilu periarfissanik atuilluarnissamut akornutaallutik.

Teknologi-mik nuannarinnineq

Pingaaruteqarluinnarporli teknikkikkut atortorissaarutit nu-taat atulernissaannut annilaangassannginnatta. Piffissap si-

vikitsup ingerlanerinnaani 12.000-it sinnerlugit angallattakanik oqarasuaatitaarput, piniartut aalisartullu qaammataasiat atorlugit sumiiffissiutit (GPS) ilikkapallassimavaat, nunaqarfinni niuertut Internet-ikkut nioqqutissanik inniminniisarput, allatigullu IT inuunitsinnut ilaalerlutik atorneqalerput. Nunarpaalunnut allanut naleqqiulluta teknologimik nuannarisaqartuuvugut!

1.3 Suleriaaseq: Ataatsimoorneq iliuuseqarnerlu

Inuiaqatigiit inerisarpagut...

Oqaluttuarisaaneq ujakkaanni teknologimik nutaamik atuilerneq (atuakkanik naqiterineq, umiarsuit aalamik ingerlatillit, nalunaarasuartaatit, radio, tv timmisartornerlu) Kalaallit Nunaatalu piniartoqarfippaarannnguanit avinngarusimasunit inuiaqatigiinnut ataatsimoortunut ineriartortinneqarnera toqqaannartumik ataqatigiipput.

Internet aqqutigalugu Kalaallit Nunaat inuiaqatigiittut ineri-saqqinnissatsinnut periarfissinneqarpugut:

- Nunap sannaata aporfissarititai akimorlugit kulturikkut politikkikkullu ataatsimooqatigiinneq pitsanngorsarsinnaavarput.
- Aningaasaqarnikkut sanaartugaatitsigullu aporfissatsinnik iluarseqataasinnaavugut.
- Pisortat namminersortullu pitsaanerusumik kiffartuussinissaat angusinnaavarput.

Takorluukkat

Kalaallit Nunaannut takorluukkat tassaapput,

- Angerlarsimaffiit tamarmik ikinnerpaamik ataatsimik qara-saasiallit Internet-imut attavillit, attaveqaatitigullu ima akikitsitsivigineqartut quillermik ikitsinertut imermilluunniit maqitsinertut pissusissamisuginnarlutik.

- Ilinniartitaanerni tamani Internet eqqarsaatigineqartoq ilusilerneqarlunilu. Ungasianit atuartitsineq pisariaqarfiini tamani atorineqartoq, atuaqatigiikkaannilu Internet atorineqassasoq atuakkatut atortutigullu allatigut pissusissami-soortigaluni. Atuartut ilinniagaqartullu tamarmik angallattakkamik qarasaasiallit Internet-imut attavilimmik.
- Kikkulluunniit Internet aqqutigalugu politikkimut inuiaqatigiinnullu tunngasuni oqalliseqataanissamut malinnaa-sinnaanermullu peqataasinnaasut. Soorunalimi suli inuk toqqarlugu oqaloqatigiinnissaq pitsaanerpaavoq. Tamannali pisinnaangippat isiginnaarutikkut aallakaatitsinerit ataatsimiinnerillu atorineqartassapput, tamakkunungalu tunngasut oqaasertaat Internet-ikkut atuarneqarsinnaasallutik.
- Suliffeqarfiit pisariaqartitsiffimminni sumi tamaani Internet atorpaat, suliffimminni suleriaatsinut iluaqutigalugu piler-suisuminnullu attaveqaatigalugu. Pilerisaarinerit pisisartunullu attaveqartarnerit Internet aamma qarasaasiakkut paasissutissiiffiit atorlugit isumagineqartarput.
- Pisortat namminersortullu kiffartuussineranni pisariaqartitsivinni Internet iluaqutigineqarpoq. Paasissutissat, inniminniinerit attaveqaqatigiinnerillu Internet-ikkut ingerlanneqarput, periarfissaqartillugulu Internet atorlugu piler-suisoqartarpoq, soorlu oqaatsit, allakkat nipillu imaluunniit assilissat atorlugit isumagineqartarlutik.

Ataqatigiissitsineq iliuusillu

Takkorluukkat piviusunngortissagaanni ataqatigiissitsineq iliuusissallu maannakkorpiaq pisariaqarput:

- **Ataqatigiissitsineq**

Inuiaqatigiinni sutigut tamatigut ataatsimoorussamik suleriaasissaqarnissaq pisariaqartipparput. Suummi tamarmik akimuillutik ataqatigiipput imminnullu tapersersoqatigiittuullutik. Immikkoortuni tulluuttuni qulequttani: Ammaasinerit, oqartussaaqataaneq, tusagassiuutit, inuussutissar-

siutit sulinerlu, ilinniartitaaneq, peqqinnissaqarfik, pisortat allaffissornerat aamma tele immikkoortualunni aalajanger-simasunik siunnersuuteqarput, ataatsimoortikkaanni ata-qatigiissitsilluni suleriaasissat ataatsimut isigalugit assi-giinnarlugu 2+2 inernilerneqarluni 5-imik!

- **Maannakkut iliuusissat**

Tulliullugu maannakkut iliuuseqarnissaq pisariaqartipparput! – Siunnissarpassuit pitsaasut amerlavallaat nalunaa-rusiatut pappialarsornertullu inerneqartarput, piviusunn-gortinneqanngisaannarlutik. Namminersornerullutik Oqar-tussat, kommunit, suliffeqarfiit innuttaasullu ataasiakkaat arlaannik pisoqarnissaanut tamarmik immikkut akisus-saaffeqarput.

Niueqatigiinnerup ineriartornerullu nalinginnaasup malit-sigisaanik takorluukkat ilarpassui ”imminnut isumagalu-tik” piffissap ingerlanerani piviusunngorsinnaagunarput.

Paasissutisseeriaaserli aningaasarsiornikkut aporfigisat-sinni iluarsiinissamut atugassatta ilaattut atorniarutsigu kinguaattoorsimaannarutta iluaqutaanaviannngilaq. Paar-lattuanik siuttunut ilaasariaqarpugut. Taamaassagutta paasissutisseeriaatsikkut inuiaqatigiit inuuneranni pitsaa-sumik atuissagutta islandimiunut, canadamiunut, danski-nut amerikamiunullu naleqqiulluta pitsaanagerusariaqarpu-gut – imaluunniit minnerpaamik taakkunatut pikkorissu-seqarluta. Tamatuma aatsaat unammilleqatigiinnermi ilua-qusissavaatigut, aningaasaqarnitsinnut pitsaasumik sun-niuteqassappat apeqqutaalluinnartumik.

1.4 Suliniutit

Suliniutitut aallarniutissat sisamat

Maannakkorpiaq iliuuseqartoqarnissaa qulakkeerniarlugu su-liniutitut aallarniutissatut sisamanik siunnersuuteqarpugut, piviusunngortinnissaanut ukioq 2000-imi aallarnisarneqas-sasunik:

1. Ammaassineq Kiffap pilersinnera

Kalaallit Nunaanni qarasaasiakkut paasissutisseeriaaseq ataatsimoorussaq taaguuserlugu Kiffaq pilersinneqassaaq. Tamatumunnga atatillugu pisortat kiffartuussinerat kulturilu pillugu immikkut ammaassivimmik pilersitsisoqassaaq. Kingulleq immikkut allattoqarfimmit ingerlanneqassaaq kiisalu Kiffaq-Kultur-imit immikkut tapiiffiqineqassalluni (Immikkoortoq 2-mi erseqqissaat takuuk).

2. Qarasaasiakkut niuernerme ataatsimut suliniut

Suliffeqarfissuit namminersornerusunit pigineqartut qarasaasiakkut niueqatigiinneq pillugu ataatsimoorussamik suleqatigiiffissamik pilersitsissapput, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit soqutiginnittut akornanni atorineqartussamik, aallunneqassallutik ataatsimoorussamik assartuinnermi nassiusalerinnermilu qarasaasiakkut suleriaaseqalerlutik kiisalu Kalaallit Nunaata avataanut niuernikkut nittarsaassineq. Suliniut pingaartumik takornariartitsinnermi immikkut soqutignaateqassaaq (Immikkoortoq 5-imi erseqqissaat takuuk).

3. Sumiiffikkaani qitiusumik attaveqaqatigiiffiit

Sumiiffikkaani attaveqaqatigiiffinnik siullernik pilersitsisoqassaaq, isiginnaarutikkut ataatsimiiffittarfilinnik kiisalu ungasianit isumagineqartunik suliffinnik. Ataqaqatigiiffiit Namminersornerullutik Oqartussat, kommunit sumiiffinnilu suliffeqarfiit suleqatigiinnermikkut pilersissavaat (Immikkoortoq 5-imi erseqqissaat takuuk).

4. Qarasaasiakkut attaveqaqatigiinnikkut nutarterineq

Attaveqaqatigiinnermi nutarterineq ingerlanneqariartuassaaq, qarasaasiakkut attaveqaqatigiinnermi kiffartuussineq tamakkiisumik 1. januar 2001 piareersimassalluni, attaveqarnermi malunnaatilimmik akikilliliinernik tunngavilik (Immikkoortoq 9-mi erseqqissaat takuuk).

Suliniutit ataatsimoortillugit tamatigoortumik maluginiarneqarlunilu aallarnisaataaffittut sunniuteqassaaq. Taamaaliornikkut IT pillugu pilersaarutit piviusunngortinnissaannut aallarniutaassapput.

Immikkoortut 2-9-mi suliniutissat arlallit siunner-suutigineqarput, IT pillugu politikkimi suliniutissatut pilersaarummi siullermi ilaatinneqartariaqartut.

Suliniutip Kiffap kiisalu inuussutissarsiornikkut at-taveqaqatigiinnikkullu taaneqartut saniatigut, suliaqarfik ataaseq ilungersunartoq immikkoorpoq: Meeqqat atuarfiat. IT pillugu siunnersuisoqatigiit malunnaatilimmik pingaartineqartussanik siunnersuuteqarput. Meeqqat atuarfianni annertuumik suliniuteqarneq, meeqqat *tamarmik* siunissamut piareersimaniassammata, tassaapput IT eqqarsaatigalugu piareersimatitassat pingaarnersat.

Iliuusissatut pilersaarutit

Suliniutissat ilusilernissaat isummerfiginissaallu pillugit siunnersuutigineqarpoq ukiumoortumik *iliuusissatut pilersaarummi* eqikkarneqartassasut, Naalakkersuisut aningaasanut inatsiliornissamik suliarinninnerminnut atatillugu isumagissassaattut. Iliuusissatut pilersaarutit aningaasanut inatsisissamut siunnersuummut atatillugit saqqummiuneqartassapput.

2. Nunatsinni ammaassivik: Kiffaq

2.1 Siunnerfik: Ataatsimoorussat nutaat

Internet-ip allannguisitsinertut sunniutaasa ilagaat ataatsimoorussisinnaanermik inerisaasinnaaneq – nunap sannaata aporfissarititai akimorlugit.

Internet aqqutigalugu inuiaqatigiinni kinaassutsimik ataatsimooqatigiinnermillu nutaamik inerisaasoqarsinnaavoq – nunatsinniinnaanngitsoq. Kikkulluunniit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut, nunarsuarmi sumiikkaluarunilluunniit Internet aqqutigalugu nunamut attaveqarsinnaapput, ataqatigiinnermillu misigineq sakkortusarneqartussaalluni.

”Kalaallit Nunaat net-ikkut” taamaalilluni nunatsinni inuiaqatigiittut kulturikkullu kiisalu politikikkut ataatsimooqatigiinnerup inerisarnerani siuariaataasinnaaqaaq. Oqaluttuaqattaannikkut kingornutassiat inerisarneri, allaaserisat, aviisit, radio, isiginnaarut oqarasuaatillu Internet aqqutigalugu annertuumik iluaquserneqassapput.

Ataqatigiinnerli tamanna e-mail-inik nassiussiinnarluni immini isumagisinnaanngilaq. Net-ip tamatigoortumik pilerinartumillu *imaqarnissaa* apeqqutaalluinnarpoq, kalaallit ataatsimoorfissaasa inerisarneqarneranni iluaqutaasussaq – allatut oqaatigalugu: ”Anguniagaqartariaqarpoq!”

2.2 Killiffik: Imakippallaarpoq - akisuallaarporlu

- Nunatsinni qarasaasiakkut paasissutissiiffinnik arlalisuarnik peqareerpoq. - *Taamaattorli* imaqarnerungaartariaqarput, net-i pimoorussamik pilerigineqalissappat, imaqarnerulernerani atuisut amerlanerit kajungernerulernissaannut iluaqutissanik aallartitsisoqarpat – tamatumalu kingunerisussaallugu imaqarnerulersitsineq atuisullu sulii amerlanerusut.

- Nunaqavissut sulii ikippallaarput net-imik atuinnissamut akissaqartitsisut. Net-ip atornera sulii akisuallaqaq, uffa qulliit innaallagissatortut ikittarnerisut imiulluunniit kuutsinneratut pissusissamisuuginnarsinnaagaluartoq.
- Net-imik atuisuussagaanni taamaalillunilu peqatigiinnut ilaalerluni, paasissutisseeriaatsikkut piginnaasaqalaar-tariaqarpoq. Pingaartumik utoqqaat utoqqasaallu amer-lasuut tamakku piginnaasaqarfiginngilaat, taamaattumillu atuilernissamut nangaassutigisarlugu.

2.3 **Suleriaasissaq: Ammaassineq imarisaalu**

Makku aqqutigalugit kalluuttunik pilersitsisoqartariaqarpoq:

1. *Kalaallit Nunaanni ataatsimoorussamik net-imut iserfis-saq – ammaassivik - taaguuserlugu **Kiffaq**. Kalaallit net—ikkut paasissutissiissutaat kiffartuussinerilu pissar-siarineqarsinnaassapput. Taaguutip Kiffap ersersippaa, ammaassineq tamanna innuttaasunut tamanut kiffar-tuussiffiummat.*
2. *Kalaallisut imaqarnissaa ilungersuutigalugu sulini-utigineqassaaq pisortat namminersortullu peqataassal-lutik kalaallillu kulturiata oqaasiisalu ineriartortinnis-saannik immikkut suliniuteqartoqassalluni.*

2.4 **Inassutigisat: Ammaassifinnik pilersitsineq**

- **Kiffap periarfissiinera**

Kiffaq immikkut ammaassiffittut pilersinneqassaaq, nunatsinni qarasaasiakkut paasissutissiiffiit ataqatigiissinneqarlutillu malunnaateqartillugit. Aam-maassineruttaaq Internet-ikkut imai kalaallisoortut in-erisarnerini pitsanngorsassavai, net-ikkut suleqatigiin-neq, isumasioqatiginnerit il.il. aqqutigalugit.

Ammaassineq Kiffaq immikkoortunut pingasunut iserfius-saaq:

Pisortani Kiffaq, Namminersornerullutik Oqartussat, Inatsisar-tut, Naalakkersuisut kommunillu sammissallugit.

Kiffaq Kultur, kulturi oqaatsillu sammissallugit

Kiffaq Com, niuerneq kiffartuussinerlu sammissallugit

Kiffaq-mi ammaassivik pingaarneq aamma Kiffaq Com namminersortunik periarfissiilluni pilersinniarneqassaaq, Naalakkersuisut piffissami killilimmi ammaassivinnut marlunnut pisinnaatitaaffinnik periarfissiissallutik. Ammaassinernik pilersitsinissamut ingerlatsinnissamullu pisussaaffiit pilersinneqassapput, imarisai pillugit aalajangersimasunik piumasaqaateqarluni, paarlattuanik ammaassivimmi pilerisaarutinit isertitat pilersuisup pissarsiarisassallugit.

Namminersortut naammaginatut aaqqiisinnaanngippata ammaassiviit marluk pisortat aningaasatigut tapiisuteqarnerisigut pilersinneqartariaqarput.

- ***Kiffaq Pisortani***

Inatsisartut, Naalakkersuisut kommunillu Kalaallit Nunaanni pisortat ataatsimoorussamik paasisutissiinernik kiisalu pisariaqarfiini immut kiffartuussivinnik pilersitsissapput. Immikkoortoq 3. Oqartussaaqataaneq aamma immikkoortoq 9. Pisortat kiffartuussinerat allaffissornerallu.

- ***Kiffaq Kultur***

Kiffaq Kultur aqutigalugu Kalaallit Nunaanni kulturikkut sammisaqarfiit qarasaasiakkut paasisutissaataat iserfigineqarsinnaapput.

Ammaassivik Kiffaq kultur ingerlatissagaanni suleqatigissasallu suleqatigissagaanni *Kiffaq Kultur-allaffeqarfimmik* marlussunnik sulisulimmik pilersitsisoqassaaq.

Tamatuma saniatigut Kiffaq Kulturimik aningaasalersuiffik pilersinneqassaaq, ammaassiviup imaasa inerisarnernik aningaasaliisinnaasoq, ilanngullugit suliniutit immikkut ittut kalaallit oqaasiinut kulturiannullu tunngassuteqartut. Ilaatigut Internet aqutigalugu atuagassanik siammarsaaneq nutaq inerisarneqassaaq, "atuakkat" atuisup nammineq naqissinnaallugit. Suliniut taanna naqiterisitsisarfik Atuak-

kiorfik suleqatigalugu inerisarneqassaaq, taamaalilluni qangatut atuakkanik naqiterisitsisarneq aamma inissaqartinneqassalluni. Tamakku saniatigut nunatsinni atuakkanik atorniar-tarfiit net-i aqqutigalugu ataqatigiissarneqassapput, atuak-kanik atorniariaaseq ataqatigiissinneqarluni.

Siunnersuutigineqarpoq suliniut Kiffaq Kultur *ukiumoortumik aningaasanut inatsisitigut aningaasalersorneqartassasoq* katil-lugit 5 mio. kr.-nik.

3. Oqartussaaqataaneq: Net-ikkut oqallinneq

3.1 Siunnerfik: Paasissutissiinnermut oqallinnermullu periarfissat nutaat

Internet aqqutigalugu Kalaallit Nunaata ataqatigiinnissaanut nutaarluinnarnik periarfiissiisoqassaaq kiisalu sumiluunniit najugaqaraluaraanni politikikkut paasissutissiineq oqallinnerlu siuarsassallugu. Internet aqqutigalugu allakkat imaaliallaannarlugit nassiunneqaannarsinnaassanngillat. Aammali aningaasartuuteqarpallaarnani nipit assilissallu aalasut tv aamma video aqqutigalugit nuunneqarsinnaallutik.

3.2 Killiffik: Periarfissat atorluarneqanngillat

- Oqartussaaqatigiinnikkut oqallinnerit paasissutissiinerillu nunap isorartunersua siammarterinissamullu killilimmik aningaasaqarneq peqqutigalugit atukkat pitsaavallaanngillat. Tamakkununga ilutigitillugu Internet-ip periarfissiisutai killilerujussuarmik atorneqarput.
- Aviisit ullut tamaasa saqqummertanngillat. Ingerlaavartumik oqallinnissamut ajornakusoortitsipput, tamatumalu nassataraa, aviisit nutaarsiassavinnik nutaanik ilanngusisannginnerat.

Aviisi Sermitsiaq qarasaasiakkut pisunik nutaarluinnarnik saqqummersitsisarluni misiligummik aallarniivoq. Tamanna atussagaanni nalinginnaasumik pisartagalittut nalunaartoqartussaavoq qaavatigullu akiliilaartoqartarluni.

- Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu arlallit qarasaasiakkut paasissutissiiffeqarput. Imarisamikkullu anertussusiat assigiinnegeqaaq, paasissutissallu qanoq akulikitsigisumik nutarterneqartarnerat aamma assigiinneqarluni.
- Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik innuttaasut periarfissippai naalakkersuisunut ilaasortaq Internet-ikkut attaveqatigisinnaallugu.

3.3 ***Suleriaasissaq: Politikikkut suleriaatsit internet-ikkut ammaanneqartariaqarput***

Sutigut tamatigut politikikkut suleriaatsit Internet-ikkut atorneqartariaqarput: Paasissutissat tamanut tunngasut tamarmik Internet-ikkut saqqummiunneqartariaqarput, politikikkullu oqallinnerit tamanut tunngasut pissarsiarineqarsinnaasariaqarput, taamatullu innuttaasut Inatsisartuni Naalakkersuisunilu politikerinik allaqatigiissinnaassallutik, kiisalu kommunini nunaqarfinnilu ataasiakkaani politikerinik.

3.4 ***Suliniutit***

- ***Politikikkut siunnersuutit aalajangikkallu pissarsiarineqarsinnaaneri***

Politikikkut uppersaartit tamarmik (siunnersuutit, inatsisit, nalunaarutit, malittarisassat maleruaqqusallu) Pisortanut Kiffaq-mi Namminersornerusut kommunillu ataasiakkaat qarasaasiakut paasissutissiiffiini pissarsiarineqarsinnaassapput.

- ***Inatsisartut ataatsimiinnerisa aallakaatinneri***

Inatsisartut ataatsimiinneri ammasut tamarmik Internet aqqutigalugu nipilerlugit assilialerlugillu ”toqqaannartumik” aallakaatinneqartassapput.

- ***Nunatsinni politikerinut apeqqarissaarnerit***

”Politikerinut apeqqarissaarnerit” aallartinneqassapput, Naalakkersuisunut ilaasortat partiillu siulittaasui qaammammut ataasiarlutik innuttaasut apeqqutaannik akissuteqartarlutik. Apeqqutit e-mail-ikkut allagaannartigulluunniit nassiuunneqartassapput, akissutillu assilialerlugit nipilerlugillu ”toqqaannartumik” saqqummiunneqartassapput. Inatsisartunut ilaasortat allat piumasut aamma taamannak periarfissinneqassapput.

- ***Kommunalbestyrelsit ataatsimiinnerisa aallakaatinneqarneri***

Kommunalbestyrelsit ataatsimiinneri ammasut tamarmik Internet aqqutigalugu nipilerlugit assilialerlugillu ”toqqaannartumik” aallakaatinneqartassapput.

- ***Illoqarfinni politikerinut apeqqarissaarnerit***
”Politikerinut apeqqarissaarnerit” aallartinneqassapput, borgmesterit ataatsimiititalianullu siulittaasut qaammammut ataasiarlutik innuttaasut apeqqutaannik akissuteqartarlutik. Apeqqutit e-mail-ikkut allagaannartigulluunniit nassiunneqartassapput, akissutillu assiliartalerlugit niplerlugillu ”toqqaannartumik” saqqummiunneqartassapput. Kommunalbestyrelsimut ilaasortaannaat allat piumasut aamma taamannak periarfissinneqassapput

4. Tusagassiuutit: Naapiffiit nutaanik periarfissiipput

4.1 ***Siunnerfik: Tusagassiuutit naapiffiini periarfissat neriunaatillit***

IT, tusagassiuutaasoq imminni nutaajusoq, paasinarpoq tusagassiuutit maannamut ilisimaneqareersut ataatsimoortis-sinnaavai allatut iluatinnaateqalersillugit, ilaatigullu teknologiimit nutaamit aarlerinartorsiortitsilluni.

Tusagassiuutit teknologiillu taama ataatsimoortinneri *naapif-finnik* taaneqartarpoq. Naatsorsuutigineqarpoq ukiuni takkut-tussani tusagassiuuteqarnikkut nutarterilluarnissaa. Nunar-suarmi sumiiffippassuarni suliffeqarfiit suleqatigiittalerput, siornatigut tamarmik immikkut aalajangersimasumik tusa-gassiornikkut ingerlataqaraluartut, arlalitsigullu suleqatigiif-finnik nutaanik naapiffiusunillu inerisaasoqariartuaartoqar-luni.

Angusallu amerlapput: Aviisit soorlu internet-imik, tv-mik at-taveqaqatigiissutinillu ingerlatsisunik suleqateqalerput. TV-kut aallakaatitat suleqatigiissutaallutik naapiffiulerput, aliik-kusersuinikkut kiisalu paasissutissiinikkut ilnniartitsinikkul-lu. Tusagassiuutit, manna tikillugu naqitaasartut, ullumikkut elektroniskiinnartut imaluunniit naqitanngorlutik elektro-niskinngorlutillu saqqummertalerlutik.

Pingaartumik Kalaallit Nunaanni tusagassiuutit naapissin-naanerat nutaarluinnarnik neriunaatilinnillu periarfissaas-saaq. IT-kut attaveqaqatigiinnikkullu teknologi aqqutigalugit nunap sannaata siammarterinikkut aporfigitittagarpassui peerneqassammata. Aappaatigullu tusagassiuutit nutaat su-liarineqarnermikkut akisunnginnamik. Allatigulli qangatut tu-sagassioriaatsit aningaasartuutaat amerlapput.

4.2 ***Killiffik: Naapiffissatigut suliniuteqarto-qarpiannngilaq***

Manna tikillugu tusagassiuutit Kalaallit Nunaanni killileru-jussuarmik naaperiarfii iluatsissimapput:

- Sermitsiaq kisiartaalluni elektroniskitut saqqummersarpoq.

- Aviisit marluusut, Sermitsiaq aamma Atuagagdliutit saq-qummeraangamik, aqagukkut saqqummerfissaanni unnu-innartoq Nuummi pisiarineqarsinnaapput. Taamaalilluni illoqarfiit pingaarnersaanni innuttaasut aviisit siulliullutik pissarsiarisinnaavaat Nuummut ungasinnerusunut naleq-qiullutik, tamakku allakkat takkunnissaat utaqqisariaqarlugu.
- Nunatta radioa KNR aamma KNR-TV Internet aqqutigalugu nutaarsiassat saqqummiuttarpaat, Radioaviisip nutaarsiassai pingaarnert tusarliunnerini najoqqutat net-imut ilanngunneqartarmata. Taamaattorli Internet-ip nipiklut assiliakkullu periarfissiissutai atorreqarnatik.
- Qaammataasiat aqqutigalugit periarfissarpassuit atorluarneqanngillat, aliikkutassiaannaanngitsuni, aammali tv-kkut aallakaatitat paasissutissarpassuallit tuluttuut qallunaatuullu.
- Tusagassiuutit akornanni akuleriissitsinissat eqqarsaatigalugit suliniuteqartoqarsorinanngilaq, naak –periarfissat qangarsuarli ilisimaneqareeraluartut, arlalippassuartigullu aningaasaqarnikkut nammanneqarsinnaagaluartut.

4.3 Suleriaasissaq: Periarfissat nutaat atorreqartariaqarput

Tusagassiornermik siammarterinermik pitsanngorsaaniarluni, oqallinnernik, paasisitsiniutinik kiisalu aningaasaqarnikkut atugassarititaasut sunniutaat pillugit ilinniartitsineq pitsanngortinniarlugu tusagassiuutitigut naapiffissat periarfissiissutaat atorluarneqartariaqarput, killiliiffiit aporfissallu manna tikillugu Kalaallit Nunaata sannaata siammaanissamillu killiliiffigisai anigorniarlugit.

4.4. Suliniutissat

- **Internet-ikkut aviisit**

Kalaallit Nunaanni ullumikkut aviisioreersut ullut tamaasa Internet-ikkut saqqummertariaqarput. Ullut tamaasa elektroniskikkut saqqummersitsisarneq nutaarsiassanillu pisarsisinnaaneq paasissutissiinermik pitsanngorsaataassagaluaqaaq, taamaalillunilu ilutigiissuteqartitsineq inuiaqatigiillu oqallinnerat pitsanngorsarneqarsinnaammata. Taamatullu naqitat ilaasa elektroniskinut siammartinneqarsinnaanerat nammineq naqinneqarsinnaasutut periarfissaat misissorneqartariaqarpoq.

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermulu Pisorta qarfiup aviisillu oqaloqatigiissutigisariaqarpaat, aviisit qarasaasiakkut siammarneqarsinnaanerini qanoq pilersinneqarsinnaanersut, ilanngullugit ikaarsaarnermi aningaasatigut pisortanit tapiiffigineqarsinnaaneq. Tamatumani anguniagaassaaq nutaarsiassani siammarterinerup arlaanut attuumassuteqanngitsup unammilleqatigiiffiunnigitsullu pitsanngorsarneqarnissaa.

- **Internet-ikkut saqqummersitsinermik misiligut**

Aviisit pilertornerusumik akikinnerusumillu siammarterneqarsinnaanerattulli Internet aqqutigalugu naqitat allat periarfissinneqarsinnaapput. Uani eqqarsaatigineqarput atuagassat kalaallisut – atuakkatigut naqitallu allat. Naqitat qanoq amerlatiginissaat tupinnanngitsumik aningaasarsiornikkut periarfissanik aporfissaqartitsissaaq, naqiterisitsisarnerli allorneqarpat qularnanngitsumik saqqummersinneqartut amerlisinnissaat piviusunngortinneqarsinnaavoq. Saqqummersitat sarsuatitsissutikkut atuarneqarsinnaapput naqinneqarlutillu, imaluunniit pisiniarfinni atuakkanilluunniit atorniartarfinni tamakkununnga atorissaarutilinni pitsaannerusumik ungalulerlugillu naqinneqarsinnaapput. Tamatuminnga misiliineq suliffeqarfiit namminersortut soqutiginnittut soqutigisaqarfiillu (atuakkiortut allallu) suleqatigalugit Kiffaq Kultur-imut allaffeqarfiata ataani pilersinneqassaaq, taassumami kalaallit oqaasiinik kulturiannillu siammarsaaneq suliarisussaammagu.

- **Internet-ikkut radio- og tv-milu aallakatitat**

KNR-ip radio- tv-kkullu nutaarsiassaatai aallakaatinneqariiginnartut KNR-ip qarasaasiakkut Internet-ikkut paasisutissiiffianut nuunneqartassapput, taamaalilluni sumiik-kaluaraanniluunniit, nunatsinni avataanilu, kissaatigigaanni aallakaatitat tusarnaarlugillu isiginnaarneqarsinnaallutik. Aallakaatitat qarasaasiakkut paasissutissiiffimmi uninngatinneqassapput, aallakaatitat qanganitsertut qaqugukkulluunniit ujarneqarsinnaallutik takoqqillugillu tusarnaarneqarsinnaallutik. Tamanna ajornaatsumik aningaa-sartuutaavallaanngitsumillu pisinnaavoq.

- ***Tusagassiornermut inatsisip siunissamut qularnaarnera***

Tusagassiornermut inatsisip naleqqussarnerani qulak-keerneqassaaq siunissami tv aamma Internet-ip suleqatiginnissaat. Periarfissat ilagaat tv- aamma radiokkut aallakaatitat qarasaasiakkoortillugit. Taamaalilluni tv ilinniar-titsiner-mut atorneqarnissaa pitsaanerusumik periarfissinneqassaaq (imm. 6-imi erseqqissaat takuuk).

5. Inuussutissarsiorneq sulinerlu: Nutaamik eqqarsarneq suleqatigiinnerlu

5.1 ***Siunnerfik: Nunarsuaq tamaat niuerfimmut niuernermilu aaqqissuussinerit nutaat***

Nunarsuarmi aningaasarsiorneq Internet-ip allanngortilluin-
nalerpaa:

- Suliaqarfinni amerliartuinnartuni nunarsuaq tamaat
niuerfittut pulaffigilertorparput, aammalu
- Niuernermi aaqqissuussinerit nutaarluinnaat sunniupput.

Suliffiit qangarnisat patajaatsullu nutaanit tinnersarneqaler-
put, suliaqarfinnilu tamani sulianik agguaassineq piffissap
sivikitsup ingerlanerani allanngoriartorput.

Inunnik nassiussanillu akikitsumik assartuussineq
soorunami pingaaruteqarpoq. Paasissutisseeriaaserli sunni-
uteqarnerisaavoq: Tunisassiortut pisisartullu toqqaannartumik
attaveqartippai – qangalu aqqusaartakkat atorineqarun-
naariartorlutik. Tamatumunnga ilutigitillugu tunisassiorneq
pisariillisartippaa, toqqorsivinnut tuniniaanernullu anin-
gaasartuutit ikilisillugit – suliffeqarfiillu nunarsuarmi assigi-
inngitsumeersut suleqatigiilluarnissaannut periarfissiilluni,
nioqqutissat akikinnerulernerannik nassatalik. Suliffeqarfiit
qarasaasiap iluatinnaataani malinnaasinnaangitsut kata-
taassapput.

Ineriartorneq pingaartumik atuisartunut tuniniaanermut
sunniuteqarpoq. Kikkulluunniit angerlarsimaffimminni sulif-
fimminniluunniit nioqqutissat kiffartuussissutillu amerliar-
tuinnartut toqqaannartumik naammattoorsinnaavaat, ar-
laatigut qarasaasiakkut iluarsineqarsinnaasut nassiunneqar-
lutillu.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermut sulisoqarner-
mullu periarfissiivoq aarlerinartitsillunilu.

Aarlerinaatit tassaapput:

- *Pisiniarfiit* immikkut nioqquteqartartut suliffeqarfinnit Internet tunngavigalugu niuertunit unammillerneqassapput. – Paarlattuanilli pisisartunut iluaqutaasinnaavoq, qinigassat amerlissammata nioqqutissallu akikinnerullutik.
- *Avammut nioqquteqartartut* nunarsuaq tamakkerlugu suleqatigiinnit suliffeqarfissuarnilluunniit katataassapput, qarasaasiap iluatinnaatai naammaginatut malinnaaffigisinnaannnginnamikkik, imaluunniit Internet aqquutigalugu pisisartunut toqqaannartut sunniutilimmik imminnut nittarsaassinnaannnginnamikkik.

Periarfissat - pingaartut ukiuni qaninnerni – marluinni atuutissapput:

- *Takornariartitsineq* – ullumikkut IT ilutigalugu nunarsuaq tamaat pilertortut annertusiartuinnartoq – marluitsigut Internet-ikkut aningaasarsiorneq iluaqutigisinnaavaa: Atuisartunut toqqaannartut pilerisaarinikkut tuniniaanikkullu kiisalu kiffartuussutinik suliarinninnikkut, pilersuisut akornanni annertuumik ataqatigiissaarinissaq qulakkeerneqassalluni, soorlu timmisartuussisartut angallassisullu allat, akunnittarfiit, angallannermik aaqquissusisartut il.il.
- Kalaallit Nunaanni nunanillu allanik niueqatigiinnermi *angallassineq nassiussalerinerlu*. IT-mik atuulluarneq ukiuni makkunani ineriartornermut pingaaruteqarlunnarpoq, nioqqutissanik inunnillu akikinnerusumik pitsaannerusumillu kiffartuussilluni angallassinikkut.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiorfiit – taamatullu inuiaqatigiit – nunat tamat akornanni unammilleqatigiikkartuinnarnermi aniguissagunik, pingaaruteqarlunnarpoq Internet-ikkut aningaasarsiorsinnaanerup periarfissai aarlerinartortaalu pimoorunnissaat, piffissaatillugulu tamanna aallaavigalugu aallartisarlutik – naak ullumikkorpiaq ungasissorinarsinnaagaluartoq, immaqa manna tikillugu nunap sanaata aporfissarititaanit illersorneqarsimaneq imaluunniit pisoratat tapiissuteqartarnerannit nalimmassaasarnerannillu uerisoqarsimammat.

Allatigullu taaneqareersut saniatigut Internet suleriaasitsinut sunniuteqariartuinnassaaq – amerliartuinnartutigullu suliffissanik amerlanerusunik pilersitsisinnaalluni.

Ungasianit sulineq periarfissaqaleraluttuinnassaaq, soorlu inunnit ataasiakkaanit immikkut ilisimasalinnit kiffartuunneqarluni, nunarsuarmi sumiikkaluaraanniluunniit, imaluunniit suliffeqarfiit soorlu oqarasuaatikkut kiffartuussifiusut imaluunniit soorlu naatsorsuuserisut sumiikkaluarpataluunniit.

Ilaatigut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit *angerlarsimaffimmi suliffittut* ataqatigiissinneqarsinnaapput, inunnut ataasiakkaanut tamatigoortitsisinnaasut naammaginartumillu piffissani suliffeqarlunilu suleriaaseqartarluni, ilaatigut ilaqtariittut inuunermut iluaqutaasumik.

5.2 ***Killiffik: e-business suli piariinngilaq***

Namminersornerullutik Oqartussat suliffissuisa ilaat aamma Greenland Tourism eqqaassanngikkaanni nunatsinni suliffeqarfiit "e-bussiness"-imut piareersimanngilluinnarput:

- Nunatsinni suliffeqarfiit ikittuinnaat pilersuisut tunisasiortullu toqqaannartumik qarasaasiakkut attaveqaatit iluatinnaataannik atuinissamut piareersimapput. Taamaanninnerup nassataraa, pilersuisut toqqaannartumik inniminiiiffigisinnaanagit, qarasaasiakkullu inniminniinermi akikilliliiffigineqarsinnaaneq pinngitsoortarlugu.

Taamaalilluni nunatsinni sanaartornermik sammisallit – soorlu sanaartortitsisut, entreprenør-it, illussanik titartaasartut ingenjør-illu – sanaartugassatigut IT-p periarfissai killiliinnarmik atortarpaat. Siunissaq eqqarsaatigalugu nunatsinni entreprenørit unammillersinnaassusiat annikillisinneqassaaq, soorlu Skandinaviami sanaartornermik suliffissuarnut. Tamatuma nassatarissavaa kiffartuussinerit arlallit Kalaallit Nunaanni suliarineqartaraluartut avataani isumagineqartalernerat. Taama ingerlaaseq sanaartornerup

iluinnaani pissanngilaq. Nunatsinnili siunnersuisartunut pilersuisartunullu aamma sunniuteqartussaalluni.

Namminersornerusut inuussutissarsiutitigut suliffeqarfii IT-kkut malinnaallualaarput. Namminersortulli an-nikitsumik. IT-kkut suleriaasissat atuisullu ilinniarti-taanerat eqqarsaatigalugu. Ilaatigut peqqutaavoq sulisut IT-mik ilisimasaqartut ilinniartinnissaat sulisoriinnarnis-saallu ajornakusoorlunilu akisummat.

- Nunatsinni pisisartunut *qarasaasiakkut niuerneq* ikit-tunnguit eqqaassanngikkaanni atorineqarpiannngilaq – naak allatsitsisarneq qangarsuarli atorineqarluaraluartoq – qarasaasiakkut niuerneq nunani allani siuarsarnera pin-gaartinneqarluni. Nassuiaatit ilagisinnaavaat, kalaallit atuisartut akornanni amerlanerni Internet-imik atuineq killegarmat, qarasaasiakkullu niuernissamik pilersitsineq aserfallatsaaliinerlu aningaasartuutitut naleqqersuun-neqarsinnaanngimmat.
- Greenland Tourism Kalaallit Nunaanni angalaffissat Inter-net-ikkut pilerisaarutigisarnerni siuarlualepoq. Nunatsinni suliffeqarfinni qarasaasiap periarfissaanut naleqqussarnerpaajugunarpoq, nunarsuarmi pisisartunut pilertortumik pitsaasumillu attavigineqarnissaannut piler-sitsilluni.
- Nunatsinni IT-mik sammisaqarneq tuniniaaqqinnermut imaluunnit ingerlatsinikkut kiffartuussinermut atorn-eqarneruvoq. Taamaalilluni nunatta avammut tun-iniaanerani taama kiffartuussinissamut teknikkikkut qarasaasiakkullu ineriartortitsisoqarnani.

Naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq piffissap sivikitsup akunnattulluunniit iluani IT-mik avammut tuniniaasumik inerisaasoqarsinnaasoq. Tamatumunnga peqqutaavoq su-lisut pisarialinnik piginnaasallit naammanngimmata, IT-kkut ilinniartitsisinnaallutillu ilisimatusarsinnaasunik. Nunatsinni inuiaqatigiinni sammisaqarfinni assigiinngit-suni IT-kkut suliassarpasuit naammassiniassagaanni su-lisut piginnaasallit qulakkeerniarnissaat suliassaavoq ilun-gersunartoq.

- *Ungasianit sulineq* Kalaallit Nunaanni killiliinarmik atorneqarpoq. Tele Greenland A/S Qasigiannguani oqarasuaatikkut kiffartuussivimmik pilersitsivoq, Royal Greenland A/S-illu ilaatigut aningaasarsiornermik aqutsinikkut Shared Service Center atulerpaa. Suleriaaserli suliffinnut allanut siammarsimanngilaq imaluunniit Kalaallit Nunaata iluani avammullu.
- *Angerlarsimaffimmi sulineq* suliffeqarfiup qarasaasiaanut Internet-imullu attavilik, sulisitsisup isumagisaanik akili-gaanillu iluarsisaq atorneqanngilartaaq. Suliffeqarfiit arlal-lit sulisutik angerlarsimaffiini pc-nik Internet-imut attavil-innik pilerusukkaluarpaat, tamannalu Akileraartarnermut siunnersuisoqatigiinnit misissorneqarpoq.

5.3 Suleriaasissaq: Nutaamik eqqarsarnek – Immikkut ataatsimullu

Nunatsinni suliffeqarfiit tamarmik immikkut e-bussiness pillugu suleriaasissap ineriartortinnissaanik eqqarsaateqartariaqarput, suliffiup suunera periarfissaalu aallaavigalugit tunisassianik, tuniniaaffissanik kiisalu tunisassiat kiffartuussinerillu eqqarsaatigalugit. Ineriartornermit katataarusunngikkaanni sutigut tamatigut *tunngaviusumik nutaamik eqqarsartoqartariaqarpoq*.

IT-mut aningaasaliissutissat pisariallit allallu niuernikkut periarfissanit pissarsiarisariaqarput tapiiffigiissutaanatik. Aatsaat taamaaliortoqarpat qulakkeerneqarsinnaavoq, sulinitit niuernikkut eqqarsaataalluarnissaat sivisuumillu pigineqarnissaat qulakkeerneqarluni.

Tamatuma saniatigut nunatsinni inuussutissarsiornikkut suliffeqarfiit e-bussiness-imut aaqqiissutissanik ataatsimoorusisariaqarput, soorlu

- Kalaallit Nunaanni avammullu *assartuinikkut nassius-salerinikkullu* ataqatigiissitsinermut iluatinnaatilinnullu suliffeqarfiit imminnut atanerannut iluaqutaasussat, aammalu

- Siunertalimmik Kalaallit Nunaata avataani pilerisaa-ruteqarnermik ataatsimoorussamik inerisaasussamik.

Pingaartumik taama suleqatigiinnermi ineriartortitsinermilu *takornariaqartitsineq* iluaquserneqarluassaaq.

Taamak ataatsimoorussamik suliniuteqarnermi namminer-sornerusut suliffeqarfissui sulisussaqaarlutillu ilisimasaqarput suliniuteqarnissamut taamatullu siuttuunissamut, *tamanut ammasuuneq* atorlugu suliffeqarfinnut minnerusunut akunnattunullu iluaqutaasusaaq.

Suliniut iluatsittumik suleqatigiinnikkut takussutissaqartumillu atorsinnaasumik najoqqutaasinnaavoq, Kalaallit Nunaanni "e-bussiness"-imut piareersimanermut.

Paarlattuanik – soorlu OECD-p nalunaarusiaani tikkuarneqartoq – *Namminersornerullutik Oqartussat suliassaraat* Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiuittikkut suliffeqarfinni *malittarisassanik pisarialinnik pilersitsinissaaq*.

Pingaartumik makkuupput:

Ilinniartitaaneq: Meeqqaat atuarfianni IT-kkut suliniutit anner-tuumik salliutinissaat inuussutissarsiuittitigut siunissaaq eqqarsaatigalugu tapersersuinissamut namminersornerusut sillimaffigisinnaasaraat pitsaanerpaaq. Taassuma saniatigut inuussutissarsiuittitigut ilinniartitaanermi tunngaviummik il-inniartitseqqinnikkullu ilinniartitsineq salliutinneqartariaqar-poq, piffissaaq sivikitsoq eqqarsaatigalugu aamma iluaqutaasumik sunniuteqartussaaq (Imm. 6-imi ilinniartitaaneq pillugu erseqqissaat takuuk).

- *Tele-p sannaq*: Tele-p kiffartuussinerisa akikillingaatsiarnissaa kiffartuussinerillu amerlanerit nutarteriartuarnissaa (Imm. 9 - Tele pillugu erseqqissaat takuuk). – Tele-p ullumikkut akigititai pingaartumik qarasaasiakkut atuisinnaanermut killilersuutigisai IT-mik atueriarsinnaanermut toqqaannartumik akornutaapput, pingaartumik suliffeqarfinnut minnernut akunnattunullu.
- Kalaallit inuussutissarsiornikkut suliffeqarfiutaasa, Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu Nuup avataani sulisutigut periarfissat atorluarnerussagunikkit *angerlar-*

simaffimmi suliffiit aamma ungasianit sullissineq pilersit-tariaqarpaat atorluarnerullugulu. Taamaaliornikkut inis-saaleqineq millisinneqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaannilu angallannermut aningaasartuutit ikilisinneqarsinnaallu-tik. Tamatuma saniatigut kalaallit Kalaallit Nunaata avataani sulisut piginnaasallit kajungertinneqalersin-naapput, taamaalilluni tikisitat atorneqarneri ikilisin-neqarsinnaallutik. Sulisut tikisitat ikilissinnerini qularnan-ngitsumik sulisinnaasunik ”avammut aallartitseraaner-mik” aarlerissuteqarneq tamakkiisumik iluarsineqarsin-naavoq.

Namminersornerusut kommunillu aqutissiuussisinnaapput anguniarlugulu ukiut pingasut ingerlaneranni pisortat inger-latsiviini atorfiit sulisunit, piffissaq tamaat ilaannakortumil-luunniit sulisut 10 pct.-ii ungasianit suliffittut ingerlassin-naanissaat.

5.4 Suliniutit

- ***Suliffeqarfiit ataasiakkaat tamarmik e-business-imik suleriaasissaat***

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit ataasiakkaat tamarmik – angisuut mikisullu – niuernikkut ilungersuutissaasin-naasut periarfissallu eqqarsaatigalugit siunnerfeqar-tariaqarput, Internet-ikkut aningaasarsiorsinnaanerit nu-taat periarfissiineri tunaartaralugit. Tamanna tunngavi-galugu suliffik e-bussiness (qarasaasiakkut niuernissaq) pillugu pilersaaruteqartariaqarpoq.

- ***Ataatsimoorussamik e-business-imi suliniutit***

Namminersornerusut suliffeqarfissui e-business-imut aaqqiinissamut suleqatigiissutissat inerisarnissaannik su-liniuteqassapput, nassiussalerineq pilerisaarinerlu atorsinnaasut eqqarsaatigalugit (qulaani suleriaasissatut siunnersuut takuuk). Suliniut Kalaallit Nunaanni sulif-feqarfinnut tamanut periarfissiissaaq.

- ***Sumiiffikkaani tele-p kiffartuussivii***

Kommunimi pineqartumi suliffeqarfiillu akornanni suleqatigiinnermi Namminersornerusut isiginnaarutikkut ataatsimiittarnissat pilersinneqarnissaat suliniutigissavaat,

kiisalu ungasianit sulisinnaanermut periarfissat suliniutigalugit.

Taassuma ataani pilersineqassapput

- *Isiginnaarutikkut ataatsimiinnissanut periarfissat, pisortanit namminersortullu suliffiutaannit atorineqarsinnaasut – annernit minnernillu*
- *Suliffiit ungasianit suliffigineqarsinnaasut.*

Taakku marluk ataatsimut atornerini periarfissiisoqassaaq ataatsimoorussamik periarfissat atorsinnaaneri, tamatumungalut atatillugu qarasaasiakkut attaveqaqatigiinneq akikinnerusoq, inooqatigiinnikkut ataatsimooqatigiinneq, angerlarsimaffimmi sulinikkut kiserliornermik misigineq pinngitsoorneqarsinnaalluni.

Qitiuffiit sumiiffinni iluaquserfiusinnaasunut inissinneqassapput, kommunit illuutaanni namminersortulluunniit suliffeqarfiutaanni. *Pilersitsinermi aningaasartuutit* – sumiiffinni pissutsit soqutigisaqarfiit aalajangersimasut apeqqutaatillugit – suliniuteqartut akornanni agguarneqassapput. *Pilersitsinermi aningaasartuutit* suliniuteqartut akornanni agguarneqassapput – sumiiffinni pissutsit aalajangersimasut soqutigisaqarfiillu eqqarsaatigalugit. *Ingerlatsinermut aningaasartuutit* ingerlaavartut suliffeqarfinit peqataasunit pisortanillu atuineq naapertorlugu akilersorneqassapput.

Attaveqaqatigiinnermi qitiuffiit pisariaqartitsinerit naapertorlugit *aamma Kalaallit Nunaata avataani* Danmarkimi Allaffeqarfik aamma Kalaallit Illuisa suleqatiginerisigut pilersinneqassapput.

Inerisaaneq siuarsarniarlugu *namminersornerusut* piaarnerpaamik *misiliinertut suliniarfiit* pilersittariaqarpaat, allattariarsornikkut, nutserinikkut sulianillu sammisat angerlarsimaffinni suliffinnit aamma / imaluunniit immikkut attaveqaqatigiinnikkut qitiuffiusut isumagineqarsinnaallutik.

Akileraarnikkut malittarisassat nalimmassarneri

Ullumikkut akileraarutitigut malittarisassat malillugit angerlarsimaffimmi suliffeqarnissat periarfissiiput, angerlarsimaffimmi sulisut ataasiakkaat sulinerminni namminneerlutik atukkaminnik akileraarutitigut ilanngaaffigineqartariaqarnatik.

Malittarisassat tamakku maleruagassanik ilaneqartariaqarput, sulisoq sulisitsisuminit Internet-imut atasuserneqarnermini akileraaruserneqassanani.

Inuussutissarsiornermi ilinniartitaanikkut attaveqaqatigiinnikkulli suliniutit pingaarutillit imm. 6 aamma 9-mi sammineqarput.

6. Ilinniartitaaneq: Nukissat pisariaqarput

6.1 *Siunnerfik: IT anguniagaq sakkussarlu*

Ilinniartitaaneq aamma IT marloqiusamik qitiuffeqarlutik ataqatigiipput:

- IT-mik piginnaanerit inerisarneqarnerat aappaatigut paasissutisseeriaaseq iluaqutigineqassappat pingaaruteqarluinnartuuvoq.
- Aappaatigut IT ilinniartitaanermi nutaarluinnarnik periarfissiivoq, soorlu ungasianit ilinniartitsinertut aammalu ilinniartitseriaatsitut nutaatut, ilaatigut Internet-ip atorneratigut.

Internet-ikkut periarfissat Kalaallit Nunaanni atorluassagut-sigit pingaaruteqarluinnarpoq, kikkut tamarmik IT-mik atuisutut piginnaasaqarnermik minnerpaamik piginnaasaqartinneqarnissaat, pisariaqarporlu tamatuma saniatigut piginnaasanik annertuunik inerisaasoqarnissaa.

Nunatsinni ilinniartitsinermi IT pingaarutilinnik periarfissaqarpoq, ilinniartitaanikkut periarfissanik pitsaassutsikkut qaffasinnerusunik amerlanerusunillu sunniuteqaataaffiunissamut.

6.2 *Killiffik: Pilersaarutit suliarineqareerput, atugassalli amigaataapput*

Nunatsinni ilinniartitseriaatsimi IT-kkut inerisaanissamik pilersaarutit amerlanertigut pigineqarput. Tamakkuli piviusunngortinnissaannut atugassat amigaatigineqarput: Amerlanertigut aningaasaliissutit amigarput, allatigulli sulissat pisarialinnik piginnaasusillit aamma amigaatigineqarlutik:

- Ilinniartfinni IT-kkut inissisimaneq assigiinngitsorujussuuvoq arlalitsigullu amigaateqarluni. Arlalinni inuk immikkut

soqutiginnittoq utaqqiinnarneqarpoq, piginnaasallu anaaneqartarput IT-mik soqutiginnittoq aallaraangat.

Internet-imut attavilernerme tele-p akigititai immikkut aporfiupput. Ilinniarfiit amerlanerit 140.000 kr. amigaatigisarpaat, atuarfiup ukiumut Internet-imik atuinnermut akiligassaanut. Ullumikkut ilinniariit tallimaannaat tamakkiisumik Internet-imut attaveqarput.

- 1999-imi IKT-mut ataatsimiititaliap (paasissutissiinnermut attaveqatigiinnermullu ataatsimiititaliap) siunner-suuteqarnera tunngavigalugu Ilinniartitaanermut Pisor-taqarfiup IT-mik suleriaasissaq akueraa. Naammaginar-tumilli ineriartortinneqarnissaata piviusunngortinnis-saanut atugassat pisariaqartinneqartut amigaatiginarsori-narput.

Pilersaarutit pingaarutillit ilagaat Atuarfitsialak-mmi atuaretitsinerme IT ilanngunniarneqarmat.

- Ilinniarfiit marluk ullumikkut ungasianit ilinniartitsinis-samik periarfissiupput: Ilinniarfissuaq Ineri-saavik/Pilersuiffik suleqatigalugu angerlarsimaffimmit il-inniartitsisunngorniarnermik ingerlatitsoq, aamma Niuernermik Ilinniarfik. Kingulleq inunnik 300 – 400-nik IT-mik ukioq kaajallallugu sivilissusilimmik ilinniartit-sivoq (najuuffigalugu pikkorissarneq).

6.3 *Suleriaasissaq: IT tamani atorneqassaaq meeqqallu atuarfianni salliutinneqarluni*

Ilinniartitaanermi ataatsimoorussamik suleriaasissat mak-kunanga ilaqartinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq:

- *Meeqqat atuarfiat* ukiuni tulluuttuni salliutinneqartariaqar-poq. Atuartut *tamarmik* IT-mik piginnaaneqalernissaq angussanngikkunikku kiisalu Internet-ip paasissutisseeriaat-sikkut periarfissaanik sungiusarneqanngikkunik, siunis-samut katataatitsisoqassaaq. Suliaqarfiit sisamat in-giaqatigiissillugit suliniutaasariaqarput:

- Atuaqatigiikkaat tamarmik qarasaasianik Internet-imut attavilinnik peqassapput
 - Atuartitsissutini tamani IT-p atorpeqarnera ilanngutissaaq
 - Ilinniartitsisut IT-mik piginnaasaat inerisarlugit
 - Ilinniartitaanermut nalinginnaasumut ilanngullugu ungasianit ilinniartitsinerup inerisarnissaa.
- Aammattaaq *inuussutissarsiutitigut ilinniartitaanermi* IT-mik ilinniartitsineq pisariaqarfiini tamani ilanngutissaaq. Tunngaviusumik ilinniarnermi ilinniartitseqqinnermilu Danmarkimit ungasianit ilinniartitsineq atorluarniarneqassaaq.
 - *Annertusakkamik ilinniartitaanermi* qallunaat nunat allamiullu ilisimatusarfiinit ungasianit ilinniartitaaneq tamakkiisumik anguniarneqassaaq. IT eqqarsaatigalugu immik-kut namminneerlutik inerisaaniartariaqanngillat. Paarlatuanik pingaaruteqarpoq kalaallit tamatumani ilinniartut periarfissinneqartariaqarput nunani allani IT-mik ilisimasanut annertunerusunut atukkat piumasaqaatillu ilisimalemissaannut.

6.4 ***Suliniutit***

- ***Meeqqat atuarfianni iliuusissatut pilersaarutit***
Meeqqat atuarfiannik sallititsinissaaq tunaartaralugu iliuusissatut pilersaarummik suliarinnittoqassaaq, qulaani taaneqartut sisamat ingiaqatigiissillugit siunniullugit:
 - Atuaqatigiikkaat tamarmik qarasaasianik Internet-imut attavilinnik peqassapput
 - Atuartitsissutini tamani IT-p atorpeqarnera ilanngutissaaq
 - Ilinniartitsisut IT-mik piginnaasaat inerisarlugit

- Ilinniartitaanermut nalinginnaasumut ilanngullugu ungasianit ilinniartitsinerup inerisarnissaa.

- ***Pc-mik atuisinnaanermut suliniut***

Atuisartut tunngaviusumik piginnaasaqarnerisa inerisarnissaannut siuarsaanissatut siunnersuutigineqarpoq, nunatsinni inuussutissarsiutikkut suliffeqarfiit, Namminersornerusut kommunillu pc-mik atuisinnaanermut siuarsaanissaq suleqatigiissutigissagaat, sumiiffikkaani ilinniartfiit ungasianillu ilinniartitsinerit aqqutigalugit. Suliffeqarfiit ineriartortitsineq siuarsarnerusinnaavaat sulisitsisut akiligaannik sulisup angerlarsimaffiani akeqanngitsumik qarasaasiamik ikkussillutik, pc-mik atuisinnaanermut allagartartaareerpata.

- ***KNR-imi IT-mik ilinniartitsineq***

Pc-mik atuisinnaanermut allagartartaarnissaq kaammattuutiginiarlugu tapersersorniarlugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Pisortaqaarfik siunertalimmik paasissutisseeriaatsimik ilinniartitsissaaq Kalaallit Nunaata Radioa TV-alu suleqatigalugit. Ilinniartitsineq taamaattoq siunissami qanittumi Internet-ikkut ilinniartitsinermik tapertaqartinneqarsinnaavoq ataqatigiissinneqalerlunilu.

- ***Inuussutissarsiornikkut ilinniartitaanermi ungasianit atuartitsineq***

Inuussutissarsiornikkut ilinniartitaanermi pingaartumillu ilinniartitaaqqinnermut atatillugu ungasianit atuartitsineq annertusagaq pillugu pilersarusiortoqartariaqarpoq, pingaartumik qallunaat ilinniartitseriaasiannit periarfissiisoqarluni.

- ***Annertusakkamik ilinniartitaanermi ungasianit atuartitsineq***

Tamatuma assigisaanik nunatsinni annertusakkamik ilinniarnermut aaqqissuussamik tapertaasumik ungasianit atuartitsineq Danmarkimit periarfissiissutigineqassaaq pingaartumillu nunani allani tuluttut oqaaseqarfiusuni ilisimatusarfinnit.

- ***Aningaasaliisut***

Ilinniartitaanermi taamak annertutigisunik suliniuteqartoqassappat aningaasaliissutissat amerlasuut immikkut pisariaqartinneqarput, ullumikkut aningaasaqarnikkut periarfissiissutinit matussuserneqarsinnaanngitsut. Taamaattumik inassutigineqarpoq Namminersornerullutik Oqartussat atortussanut suleriaasissanullu atugassanik pisariaqartinneqartunik aningaasaliisinnaasunik ujar-tuinissaat.

7. Peqqinnissaq: Attaveqaatikkut nakorsaaneq neriunarteq

7.1 *Siunnerfik: Iluaqutissat erseqqissut*

Nammineq nunarsuarmilu inukiffiusuni allani misilittakkat malillugit *attaveqaatikkut nakorsaaneq* aalajangersimasoq pitsaasorlu atorneratigut iluaqutissartaqarluarpoq.

- Nakorsat immikkut ilisimasallit ingerlaannaq sumiiffinni tamakkuninnga periarfissaqanngitsuni napparsimasunik passussisinnaapput
- Napparsimasut angalanerit utaqqinerillu akisuut piffissaajarnartullu sipaarsinnaavaat
- Iloqarfinni nunaqarfinnilu peqqinnissaqarfimmi sulisut avinngarusimasutut misiginerat iluaquserneqarsinnaavoq, tamatumunngalu ilutigitillugu attaveqaatikkut nakorsaaneq aqqutigalugu ilinniartitseqqinnerit pitsanngorsarneqarsinnaallutik.

7.2 *Killiffik: Misilittakkat neriunartut, killilimmilli atorneqartut*

- Attaveqaatikkut nakorsaanermik misiliinerit pitsaasunik neriunaatilinnillu misilittagaqarfioerput – akisunngitsumik. Attaveqaatikkut nakorsaaneq ullumikkut illoqarfinni arlalinni misiligarneqarpoq.

Attaveqaatikkut nakorsaanermi assilissanik nassitsinerit nappaatinillu naliliinerit suli siammarluannngillat. Taamatullu napparsimasunik nalunaarsuutit qarasaasiatigoortut allatigullu attaveqaatikkut atortorisat nuna tamakkerlugu assigiissaarinerlu eqqarsaatigalugit ataqatigiinngillat. Taamak amigaateqarneq ersernerulerpoq peqqinnissaqarfimmi sulisut amerlanerit tikisitaammata, sivikitsuinnarmik Kallaallit Nunaanni sulisartut.

- Peqqinnissaqarfimmi sulisut avinngarusimasutut misiginerat nunap isorartunersuanit annertusarneqarpoq

7.3 ***Suleriaasissaq: Ataqatigiissumik suleriaaseq***

Attaveqaatikkut nakorsaanermi periarfissat peqqinnissaqarfiup ineriartortinneqarnerani tunaartarineqartariaqarput. Attaveqaatikkut nakorsaanermi sakkut sumi tamani pinngitsoornatik atorineqartariaqarput, suliaqarfinni killiliiffiit suleriaatsillu qanga atorineqartut akimorlugit.

Tamatumani pingaarnert makkuusariaqarput:

- *Assilissatigut nappaatinik naliliineq, isiginnaarutikkut ataatsimiinnerit il.il., nuna tamakkerlugu suleriaaseqas-saaq illoqarfinnut nunaqarfinnullu tamanut atuuttumik.*
- *Nuna tamakkerlugu napparsimasut qarasaasiakkut allattorsimaffiat ataqatigiissaaq, nappaatitut paasissutissat tamarmik sumiikkaluaraanniluunniit nakorsamit napparsimasumillu pissarsiarineqarsinnaallutik.*

Pingaaruteqarluinnarpoq nuna tamakkerlugu ataqatigiissunik paasinartunillu suleriaaseqarnissaaq. Tamanna pisinnaassapat nunarsuarmi attaveqaatitigut nakorsaanermi siuttunn-gorsinnaalluarpugut.

7.4 ***Suliniutissat***

- **Attaveqaatikkut nakorsaaneq tamakkiisumik siammaq-qasoq**
Illoqarfiit tamarmik nunaqarfiillu anginerusut attaveqaatikkut nakorsaanermik atortulernerqassapput assilissatigut il.il. atortulernerqarlutik, nakorsaanermi nappaatinillu naliinermi nalinginnaasumut ilaatinneqarlutik.
- **Qarasaasiakkut napparsimasut nalunaarsuiffiat**
Ullumikkumut napparsimasut nalunaarsuiffii qarasaasiakkoortut nuna tamakkerlugu ataqatigiissinneqassapput, attaveqaatikkut nakorsaanermut iluaqutaasinnaallutik, aqutsinermilu siunertalimmik paasissutissanik imaqaallutik.

- **Net Doktor kalaallisut**

Qallunaat nakorsaanikkut attaveqaataat www.netdoktor.dk assigisaaluunniit pilersinniarneqassaaq, kalaallisut ilassu-teqartillugu, ilaatinneqarlutik nakorsamut allakkat Kalaallit Nunaannut tunngasut, nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutinnginnerini akissuteqarfigineqartarluni.

- **Peqqinnissaqarfimmiunik ilinniartitsineq**

Attaveqaatikkut nakorsaaneq aamma peqqinnissaqarfimmi sulisunik ilinniartitsinermut atorneqassaaq. Taamatullu attaveqaatikkut nakorsaariaaseq nunalu tamakkerlugu napparsimasut nalunaarsuiffii pitsaasumik atorneqarnissaasa pisariaqartitsilissavaat, sulisuulersut tamarmik tamatuminnga sivikitsumik ilinniartinneqarsinnaallutik.

8. **Pisortat kiffartuussinerat:** **Qarasaasiakkut ingerlatsinermut**

8.1 Siunnerfik: Siuariarnissamut piffissanngorpoq

Inuiaqatigiinni allanisulli ukiorpaalunngulersuni Kalaallit Nunaanni pisortat ingerlatsineranni qarasaasiaq kiffartuussinermi pisariissaataasimavoq.

Taamaattorli nutaamik pingaarutilimmillu siuariarnissamut piffissanngorpoq *Qarasaasiakkut Ingerlatsilemmissamut*. Tamatumassatarissavaa,

- Innuttaasunut suliffeqarfinnullu kiffartuussutit attaveqaqatigiinnerillu *tamarmik* Internet-ikkut pisinnaaneri, kiisalu
- pisortat akornanni immullu attaveqaqatigiinnerit allattariarsorfiusut *tamarmik* kiisalu allagaateqarfiit qarasaasiakkut ingerlanneqarnissaat, pappiliarsuutiginaq.

8.2 Killiffik: Periarfissat atorineqanngitsut

- Kalaallit Nunaanni Inatsisartut november 1999-imi aalajangiipput Inatsisartut suliaat innuttaasut Internet aqqutigalugu pissarsiarisinnaagaat. Inatsisartut allattoqarfiat qarasaasiakkut nalunaarsuutinik, allagaateqarfinni uppernarsaatinillu pilersitsivoq, Inatsisartunullu ilaasortat angerlarsimaffimmini Internet-imut attavilinnik qarasaasiaqarput. Allattoqarfiuttaaq piareersarpaa Inatsisartut isumaqatigiinniutaannut atasut tamarmik Internet aqqutigalugu tamanit pissarsiarineqarsinnaanissaat.
- Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu ullumikkut edb-mik atuiartuinnalerput. *Taamaattorli* qarasaasiakkut attaveqaqatigiinneq allagaateqarnerlu suli tamakkii-sumik atorineqanngilaq. Tamatumassataraa:

- Qarasaasiakkut paasissutissanik nuussuinerit ”atoqqit” periarfissarpasui sulit atorneranngillat
- Qarasaasiakkut allagaateqannginneq nalunaarsuinninnerlu nassataqarput paasissutissatigut ilisimasani pisarsinissamut ajornakusoortitsinermik. Sulisut taarsaannerujussuat pequtaalluni tamanna annertuumik aporfissaqartitsivoq. Taamaalluni ilisimasarpasuit maangaannartarput, paasissutissanillu ujarlerner-mi piffissangaatsiaq atornerqartarluni, uffa qarasaasiak-kut ujarleriaatsit atorlugit nassaarinerqarsinnaagaluar-tut.
- Pisortat innuttanut suliffeqarfinnullu Internet aqqutigalugu paasissutisseeriaasiat Danmarkimi nunanilu allani atorner-qarlualereersoq Kalaallit Nunaanni sulit aallartilluanngilaq. Kisiartanut ilaavoq sulisartunik kiffartuussineq, Isumagin-ninnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup sulif-fissanik nalunaarsuineq ineriartortimmagu danskit Sulif-fissarsiuussisarfiaq suleqatigalugu.

8.3 Suleriaasissaq: Qarasaasiakkut ingerlatsi- nermut siunnerneq

Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu ataatsimoo-russaqlutik suleriaasissamik iliuusissamillu pilersarusius-sapput, tamatuma kingorna ukiuni ikittuni – ukiut 3-4 - Ka-laallit Nunaanni qarasaasiakkut ingerlatsineq piviusunngor-tissallugu, makku aqqutigalugit:

- Innuttaasunut suliffeqarfinnullu atorfissaqartitsiffinni In-ternet-ikkut kiffartuussivinnik attaveqatigiiffinnillu suni tamani pilersitsisoqassaaq.
- Pisortat oqartussaaffiisa akornanni tamakkiisumik qara-saasiakkut attaveqatigiissinnaaneq.
- Tamakkiisumik qarasaasiakkut allagaateqarneq qanga-tullu pappilissatigut allagaateqarneq taamaatillugu kiisa-

lu ujarleriarfissanik pilersitsineq, ilisimasanik avitseqatigiiffinnik pilersitsisoqarluni.

Naalakkersuisut kommuneqarfiit kattuffiat, KANUKOKA, suleqatiserissavaat ataatsimoorussami suliniutissanik tulleriis-saarillunilu iliuusissatut pilersaarutininik pilersitsiniarlutik, pi-sortat Qarasaasiakkut Ingerlatsilernissaannut ikaarsaariar-finnik pilersaarusiortut. Iliuusissatut pilersaarummi taa-maattumi pingaarnersat immikkoortoq 8.4-mi Inassutit-ni er-seqqissarneqarput.

8.4 Suliniutissat

- **Pisortanut Kiffaq: Kiffartuussissutininik qitiusumik inerisaanermillu pilersitsineq**

Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu suleqatigiillutik pisortanut Kiffarmik qitiusumik pilersitsissapput paasissutissiisummik qarasaasiakkullu aqqissuisussanik, isumagisassaralugit

1. pisortat ileqqoreqqusaannik kiffartuussissutaannillu oqarasuaatikkut kiffarttuussineq
2. qarasaasiakkut paasissutissanik Namminersornerullutik Oqartussat pisortaqaarfiinut ilusilersuineq kiisalu kommuninut ataasiakkaanut, siunertaassalluni innuttaasunut ingerlatsivinnullu Internet-ikkut kiffartuussinerup inerisarnissaa.

Atuiffeqatigiinneq kaammattoqatigiinnerlu qulakkeerniarlugit Kiffak kulturimut allattoqarfik illoqartigissavaa (imm. 2 takuuk).

Qarasaasiakkut paasissutissiiffiit minnerpaamik imarissavaat pisortat maleruaqqusaat assigiinngitsut pillugit paasissutissiineq, pisariaqartitsinikkullu immersugassat qarasaasiakkut immersorneqarsinnaallutik, akineqarsinnaallu-

tik atsiorneqarsinnaallutillu allakkerisarfikkullu nassiuneqarsinnaallutik. Siunertaavorli suleqatigiinnikkut kiffartuussinermik inerisaanissaq.

- **Inatsisit Internet-ikkut saqqummiunneqarneri**

Kalaallit Nunaanni inatsisinik, nalunaarutininik, ileqqoreq-qusanik maleruagassanillu tamanut nalunaaruteqarneq Internet-ikkut pissaaq. Tamatumunnga inatsisitigut tunngavissaq akuerineqassaaq.

- **Danskit Nunatsinnut tunngasunik Internet-ikkut kiffartuussivii**

Naalakkersuisut qallunaat naalakkersuisuinut saaffiginissapput isumaqatigiissutiginiarlugu qallunaat Internet-ikkut kiffartuussivii www.danmark.dk aamma Statstidende kiisalu www.retsinfo.dk (inatsisitigut paasissutissiiffik) ilaat iluarsartuunneqarsinnaanersut, Kalaallit Nunaannut tunngasut imaalitsiaannaq taamatut assingusumik nuunneqarsinnaanersut.

- **Qarasaasiakkut attaveqarneq immikkut atsiorsinnaattalluni**

Periarfissat periarfissiippata innuttaasut suliffeqarfiillu inatsisitigut periarfissinneqassapput qarasaasiakkut attaveqatigiinnissamik immikkut qarasaasiakkut atsiorsinnaallutik, pisortat suliffeqarfiisa tungaannut.

Qarasaasiakkut Ingerlatsinermi suleriaasissaq

Pisortat suliffeqarfii ataasiakkaat ingerlaavartumik suleriaasissamik iluarsartuussissapput qarasaasiamut, pappilissakkut ingerlasuunngitsumik allagaateqalernissamut, tamatumunngalu atatillugu suliat qarasaasiakkut ingerlatilertassallugit.

Tamatuma saniatigut pisortat suliffeqarfiisa imminnut attaveqatigiittarnerat qarasaasiakkut ingerlanneqarsinnaassapput immikkut atsiorfeqartarlutik. Sumiluunniit pi-sariaqarfiini attaveqatigiinneq qularnaarneqassaaq, paa-

sissutissat immikkut ilisarnaaserluni pinngikkaluarluni pi-
sortamit pissarsisumit atoqqinneqarsinnaallutik.

9. Tele: Nutarteriartuaarneq

9.1 ***Siunnerfik: Qarasaasiakkut nutaanik periarfissaqarneruneq***

Periarfissarpassuit siuliani allaaserineqartut piviusunngortis-sagutsigit, ataatsimoornissamut, inuussutissarsiornermut, sulinermut, ilinniartitaanermut pisortallu kiffartuussinerinut atasut, pingaaruteqarluinnarpoq attaveqaqatigiinnermi iluarsaassineq nunatsinni avammullu pitsaasunik akikitsunillu periarfissinneqartariaqarneq.

Ukiuni tulluuttuni qarasaasiakkut attaveqaqatigiinnermi pitsaanagerusumik atugaqarnissaq siulittuutigineqarsinnaavoq, ilaatillugit angerlarsimaffinnut attaveqaatit akikitsut. Internet-imut attaveqaatit oqarasuaatikkut attaveqaatitigoortut tamatigoornermut naammanngillat; aammali attaveqaqatigiinnerup aningaasaqarneranut maangaannartitsineruvoq oqarasuaatikkut attaveqaatit Internet-ikkut mattunneqarpata. Paarlatuanik ISDN allalluunniit atorineqartariaqarput, qarasaasiakkut attaveqariaatit – aamma angerlarsimaffiit pineqartillugit.

Tamatigoornissami pisariaqartitsineq ilutigalugu siulittuutigineqarpoq *attaveqaatitigut pilertortumik ineriartorneqassasoq*, teknologip aaqqiissutillu atornerini kiisalu teknologi't nutaat aningaasartuutaasussallu nutaat ineriartortinnerini.

Kalaallit Nunaannut immikkut pingaaruteqarluinnarpoq teknologikkut niueqatigiinnikkullu qaammataasiatigut attaveqaqatigiinnermi ineriartortitsineq, ilimagineqarsinnaammat annertuumik ineriartornissaq, imaassinnaammat kitaani kisermaassilluni nalunaarasuarnikkut attaveqarnermut taarsiunneqarsinnaasoq.

Kiisalu Kalaallit Nunaanni ukiuni makkunani nunani allani amerlanerni ineriartorneq isummerfigisariaqarparput: Tele-mi annertuumik *nutarterineq* allanngortitsisoq, pitsaanermik akikinnermillu tele-kkut kiffartuussineq aammalu tele-mi IT-milu nutaamik siuariartorneq.

9.2 *Killiffik: Kisermaassineq akisutitsivallaarnerlu*

- Kalaallit Nunaat tunngaviusamik attaveqaqatigiinnikkut piorsarluarsimavoq, ineriartortitseqqinnissamut aallaa-viulluarsinnaasumik.
- Nunatsinnili attaveqaqatigiinnerup kisermaanneyarnera aporfiovoq. Aqutsisut sulisullu akisussaassuseqarluarlu-tik suligaluarpataluunniit – soorlu Tele Greenlandimi taamaattut – kisermaassineq siuariarnissamut sunniute-qarluarnissamullu aporfiovoq, suliffeqarfinnut unammil-lerneqartartunut naleqqiulluni.
- Aningaasartuutitut utoqqatsissutit qanorluunniit piga-luarpata nunatsinni attaveqaqatigiinnermi akigititat qaf-fasinneri aporfioqput. Pingaartumik qarasaasiatigut atta-veqaqatigiinnermut akigititaasut IT-mik Internet-imillu atuinerup ineriartortinneranut toqqaannartumik akornu-taapput.
- Kalaallit Nunaata isorartunera innuttaasullu inuussutis-sarsiornikkullu tunngaviit killeqarneri tupinnanngitsu-mik nassataqarput, killilerujussuarmik unammilleqati-giinnissamut tunngavissiillutik. Pisariillisaaneq piumas-suseqarnerlu Tele Greenlandip unammillerneqarneratigut kaammattuutaasinnaavoq – periarfissat periarfiissiineri malillugit – kiisalu ingerlatseqatigiiffiup aaqqissuunner-mut naatsorsuusiornermullu avinneratigut.

9.3 *Suleriaasissaq: Nutarteriartuaarneq aamma Tele Greenlandip Namminersornerusunit pigineqartuarnera*

Piumassuseqarneq ingerlalluarnarlu siuarsassagaanni TELE Greenland A/S ima unammillerneqarsinnaavoq:

- *Nutarteriartuaarneqassaaq*, arlaatigut aalajangersimasu-mik TELE Greenland unammillerneqarnissaata tungaa-nut. Tamatumunnga atatillugu siusinaartumik tamakkii-sumik nutarterisoqartariaqarpoq.

- Avinngarusimasuni akit aalajangersimasut akigitinne-qarsinnaanngiffiini taamaattoqanngiffiinuunniit, TELE Greenlandip akigititaasa aningaasartuutiviusut malittariaqarpaat, kissaatiginarporlu tapiissutit takussaalernissaat. Taama nuussinertut iluarsiiissutit nunani allanisut pilersinneqartariaqarput, soorlu pilersuisussaataitanermut inatsisitigut pilersinneqarlutik, allallu, soorlu attaveqatigiiffiit nutaat TELE Greenland eqqarsaatiginagu aningaasatigut tapiinissaannik pisussaaffilerlugit.
- *TELE Greenland* pisariaqarpoq – kisermaassiffiit eqqarsaatigalugit – *suli namminersornerusunit pigineqartuartaqarpoq*. TELE Greenlandip kisermaassisuunera namminersortunut tunniunneqaraluarpat assigiinnarpaa namminersortut piginnittut ”akileraarnikkut iluanaarniat”. Nunat nutarterisartut misilittagaat malillugit malunnarpoq allaffissorneq ajornakusoorlunilu pisariussaqaq, kisermaassinerit inatsisitigut namminersortunut tunniunneqassappata. Paarlattuanik attaveqatigiinnikkut anguniakkat malittarisassallu TELE Greenlandip namminersornerusunit pigineqarpat ajornaannerussapput.
- TELE Greenlandip ingerlatai pingaarnerit assigiinnngitsut ingerlatseqatigiinnikkut pisut *naatsorsuuserinikkut aguarneqassapput*, tapiissutit malunnaaserlugit amigartoornernilu tapiissutigisartakkat pinngitsoortillugit
- Unammilleqatigiiffiuvalaanngitsuni TELE Greenlandip *akigititai suli pisortanit nakkutigineqartuassapput*.

Nutarterinissamik suleriaatsit allaaserineqartutut piaartumik piviusunngussappata apeqqutaalluinnarpoq Internet-ikkut inuiaqatigiit pilersinnissaat iluaqutigilersinnaavarput. Suleriaasissaq OECD-p nalunaarusiaanut tulluussorinarpoq, kii-salu Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera pillugu isumasioqatigiit inassutigisaannut.

9.4 *Suliniutissat*

- **Qarasaasiakkut attaveqaqatigiinnerup nutarnera aningaasartuutillu aalajangersimasut akigitinneri**

1. januar 2001 qarasaasiakkut attaveqarnikkut kiffartuusutit nutarterneqassapput. Nutarterinerup nassatarissavaa kikkulluunniit TELE Greenland aqqutigalugu nassiussinisamik attartorsinnaassasut atuisunullu allanut ingerlatitseqqissinnaallutik. Taamatullu aningaasartuutit tunngavigalugit akit atuutsinneqalissapput, attaveqaatitigut akiviusunut tulluuttunngorlugit. Taama nutarterineq Kalaallit Nunaanni Internet-imik atuinermut kaammattuutaassaaq nunatsinnilu suliffinnut IT-mik atuisunut.

- **Telemi nutartereqqinnissamut nassuiaat**

Kalaallit Nunaanni tele-mik atuinermut nutarteriartuaarnermut periarfissat nassuiaatigineqassapput kiisalu attaveqaqatigiinnikkut unammilleqatigiinnerit. Tamatumani ilaatinneqassaaq piaartumik nutarterisinnaaneq (kiffartuussinikkut sanaartornikkullu) minnerpaamillu – aallaqqaammut – illoqarfinni nunaqarfinnilu tamakkiisumik nutarterineq, antenne-liuteqatigiit Internet-ikkoortitsisinnaallutik oqarasuaatikkullu periarfissinneqarlutik. Taamatullu qaammataasakkut nutarterinissamik periarfissat eqqarsaatigineqassapput.

TELE Greenlandip allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu aaqqissuunneqarnera, kiisalu attaveqaqatigiinneq pillugu inatsisiliornissami pingaarnerit saqqummiunneqassapput. Taamatullu tele-kkut suliffiit nutaat, soorlu antenne-utileqatigiit, Tele Greenlandip tungaanut pitsaasunik pisinnaatitaaffeqassapput, attaveqaqatigiinnikkut inatsisiliorneq aqqutigalugu.

Ilanngussaq 1: Inatsimmik nutarterinissamut pisaria- qartitsineq

Siunnerfik

Kalaallit Nunaanni avataani isumaqartoqartarpoq paasis-
tisseriaatsip atorineqarnissaani malittarisassanut atatillugu
inatsisitigut malittarisassanik pisariaqartitsisoqartoq.

Soorlu atuisuunermi, nalunaarsorneqarnermi inuillu pillugit
paasisutissanik ingerlatiteqqittarnerni nalimmassaanerit. Il-
luatungaartigut innuttaasut ataasiakkaat illersorniarneqarput,
ataasiakkaat nalunaarsorneri eqqortuussasut paasinassallu-
tillu. Aappaartigut pisortat aqutsineri eqaatsumik nutaaliaa-
sumillu ingerlanneqartariaqarput, innuttaasut pillugit paasis-
sutissat siunertalimmik pissusissamisoortumillu atornissaat.
Danmarkimi naatsorsuutigineqarpoq nalunaarsuinissamut
inatsit inatsimmik allamik taarserneqarnissaa; ”Inunnik paa-
sisutissat illersorneqarneri”. Inatsit taanna EU-mi maleruaq-
qusamik tunngaveqarpoq. Inatsit assingusoq Europap ava-
taani atuutsinniarneqalerpoq.

Taamatullu qarasaasiakkut niuerneq pillugu inatsisiliornissat
pisariaqarput. Soorlu Internet-ikkut niuerneq atuisartunik il-
lersuinissaq pillugu inatsisiliornikkut sakkortusarniarneqar-
poq.

Amerikap avannaani Europamilu inatsisitigut suliniutit akue-
rineqarput, siunertarillugu qarasaasiakkut niueqatigiinnerup
tatiginartinnissaa, soorlu qarasaasiakkut isumaqatigiissutigi-
sat atorsinnaaneri qulakkeerniarlugit.

Killiffik

Nunatsinni inatsisit attaveqatigiinnermi nutaaliaasunik
piumasaqaatit inatsisitigut illersorneqarnissaat piumasaqaa-
taanngilaq.

Nalunaarsuisussaataitanermut inatsit atuuttoq marlussunnik
sanngiissuteqarpoq: Inatsisip 1979-imili atuutilerneranit nu-

tarterneqarsimanngilaq. Taamatullu isumaqartoqarpoq qallunaat Nalunaarsuinnermut Nakkutilliisoqarfiat, Nunatsinni aamma atuuttoq, nunap sanna aallaavigalugu Nunatsinni nakkutilliilluanngitsoq. Inatsit nutartertariaqarpoq, inatsisiliornikkut Kalaallit Nunaanni inissillugu oqartussaaffeqarfigitillugu.

Kalaallit Nunaanni *Atuisartunut inatsit* assersuutigalugu EU-mi inatsisinut atuuttunut naleqqutinngilaq, atuisartut inatsisitigut illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu. Tamatuma nasatarissavaa atuisartut nalornissutitut malussarinnerulernissaat, assersuutigalugulu nunani allani atuuttutut peqqissiminissamut pisinnaatitaassannginnamik. Qarasaasiakkut niuerneq atuisartullu soqutiginninnerat siuarsarniarlugit inatsit tamatumunnga atuuttoq sapinngisamik nukingiuttariaqarpoq.

Qarasaasiakkut isumaqatigiissutit pillugit inatsisitigut atorsinnaanissaat pillugu Kalaallit Nunaanni immikkut inatsisilornissaq pisariaqanngilaq, peqqutigalugu inatsimmi ullumikkut atuuttumi qarasaasiakkut isumaqatigiissuteqarnissat akornutissaqartinngimmagit. Taamaattorli qarasaasiakkut atsiortarnerit assigisaallu pillugit Kalaallit Nunaata avataani inatsisit nutaaliat assingusut ingerlaavartumik tulluussarneqartariaqarput.

Allatigut – soorlu *piginnittussaataaneq* pillugu inatsimmi paasinarpoq, ukiut ingerlaneranni inatsisip nunanut allanut naleqqiullugu nutarternissaata isumagineqarnissaata qulakkeernissaani allaffissornikkut periarfissiisoqarsimanngitsoq. Inuiaqatigiinni paasissutissanik paasissutissiinermillu tunn-gavilimmi allatigut pingaarutilitsigut tamanna pitsaasutut taaneqarsinnaanngilaq, allaat inatsisip nutarternerata amigaataanera ineriartornernermut aporfiunngikkaluarpalluunniit. Aningaasaqarnikkut / inatsisilerituutigut pissaqannginnermi ajornartorsiut ukiuni takkuttussani ajortikkiartuinnassaaq, IT-kkut inatsisiliornissamut najoqqutassat amerliartungaatsiarnissaat ilutigalugu.

Allagaateqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni (nr. 22 30. november 1998-imeersoq) qarasaasiakkut allagaateqarneq pillugu tunniussisussaataaneq ilaatinneqanngilaq.

Suleriaasissaq

Inuiaqatigiinni pingaarnert ilimanartippaat Kalaallit Nunaanni najoqqutassanik nalimmassarneqarsinnaasunik pilersitsisoqarnissaa:

- Innuttaasut soqutigisallu allat illersorneqartariaqarput nutaasumik inatsisitigut illersorneqartumik, Kalaallit Nunaallu nunani allanisulli inatsisitigut illersuineq nallersuutsillugu.
- Paasissutisseeriaatsimik atuineramik siuarsaasuusoq, ilaallutik qarasaasiakkut niuerneq.
- Taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornikkut aningaasaliisarnissamik siuarsaasoq.
- Inatsisiliorneq paasinarteq allaffissornikkullu aqukkuminarteq, Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit atugaannut killilimmillu allaffissornikkut aqutsinermut naleqqussagaq.

Suliniutissat

Tamakku tunngavigalugit inatsisitigut suliniutissat makku siunnersuutigineqarput, immikkoortoq 2-9-mi siunnersuutigineqartunut ilanngullugit:

- Inatsisiliorneq aallartinneqartariaqarpoq, nalunaarsuinisamat inatsit nutaaq nutartigarlu aallartissinnaannorgulugit, ullumikkut inatsimmut naleqqiullugu nutaaliaanerumik sunniuteqarnerusumillu illersuinissamik qulakkeerisoq. Inatsisip taassuma EU-mi maleruaqqusaq "Inuit paasissutissartaannik illersuineq" aallaavigissavaa, pingaaruteqarporli qulakkiissallugu, inatsisip Kalaallit Nunaanni aqunneqarsinnaanissaa atuutsinneqarsinnaanissaalu. Inatsillu paasinartuuniartariaqarpoq.
- Atuisartut pillugit inatsit naammattumik nutarterneqarsinnaavoq "Pulaaqattaarluni tuniniaanermut inatsisip"

nutartilaarneratigut. Inatsisitigut allannguutit pingaartumik siunertarissavaat atuisartunik illersuineq annertusillugu, ilaatigut atuisartut Internet-ikkut pisiaminnik utertitsisinnaanerit pillugu maleruagassiornikkut.

- Allatigut, soorlu "Qarasaasiakkut atsiorneq" pillugu qulakkeertariaqarpoq, inatsisiliornerit taamaattut assingusullu salliutinneqarnissaat, Kalaallit Nunaatalu avataani inatsisit akuerineqartut ilutigalugit atuutsilerneqartarnissaat. Taamaattumik tamanna qulakkeerniarlugu isumaginnittunik pilersitsisoqartariaqarpoq, Namminersornerulutik Oqartussat allattoqarfianni imaluunniit avataani ataavartumik pilersillugu, immikkoortut akimorlugit paasissutisseeriaatsimut tunngasuni inatsisiliornerit naleqqussarneqarnissaannik isumaginnittussat. Suliffiullu taassuma qulakkiissavaa inatsisit nutaat ilanngunneqartarnissaat, suleriaasissatut anguniakkat qulaani taaneqartut eqqarsaatigalugit, inatsisit paasinartuutinnissaat isumagissallugu.

Ilanngussaq 2

IT pillugu Siunnersuisoqatigiit suliassaar

1. IT pillugu siunnersuisoqatigiit siunertaar

IT pillugu Siunnersuisoqatigiit - IT-rådet, 07.01.1999-imi pilersinneqartut siunertaraar:

- Kalaallit Nunaanni paasissutisseeriaatsip eqqunneqarnerani atorneqarneranilu pissutsinik tamatigoortunik pisortaqaarfik Naalakkersuisullu siunnersorneqarnissaa, ilaatillugit soorlu aningaasaqarnikkut, suliffissaqarnikkut inatsisiornikkullu tunngasut.
- Pilersaarutitut, suliniutitut sammisassanullu suliniuteqartussaasoq, Kalaallit Nunaanni IT-mik samminninnermi iluaqutaasunik ineriartornissamut periarfissani,
- Atuutsitsileriarturnermi Naalakkersuisunut siunnersuisuuneq, taamaalilluni taakku siumut isummerfigisinaallugu, Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni teknologimik nutaamik eqquassinermut atatillugu sapinngisamik ikinnerpaanik kukkusoqarnissaa,
- Ilinniartitaanermi suliniutini pisarialinni periarfissaqarluartunilu Naalakkersuisunut siunnersuisuuneq,
- IT pillugu nunat tamat akornanni apeqqutini Naalakkersuisunut siunnersuisuuneq,
- IT pillugu siunnersuisoqatigiit arlaannut attuumassuteqanngillat.

2. IT pillugu siunnersuisoqatigiit suliassaar

IT pillugu siunnersuisoqatigiit ukiumoortumik Naalakkersuisunut nalunaarusiortassapput, siunnersuisoqatigiit suliassat pillugit inassuteqarlutillu Naalakkersuisut sutigut IT pillugu siunnersuisoqatigiit naliliinerat naapertorlugu politikikkut salliutitsisassanersut, kiisalu IT pillugu politikkeqarnermi Naalakkersuisut suliniuteqarnissaannik kaammattortassallugit.

Naalakkersuisut IT pillugu siunnersuisoqatigiit piumasaqarfigisinnaavaat sammisanik aalajangersimasunik suliaqaqqullugit, apeqqutinillu paasissutissiinermut tunngasutigut ilisimasanik ikiuuteqqullugit.

IT pillugu siunnersuisoqatigiit sulinermut atatillugu nunani allani IT pillugu siunnersuisoqatigiinnik suleqateqarsinnaaput.

3. IT pillugu siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat

IT pillugu siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat siulittaasorlu Naalakkersuisunit toqqarneqartarput, siunnersuisoqatigiillu ilaasortaasa katiternerisa qulakkiissavaat, ilaatigut mak-kunani ilisimasaqartuuneq: attaveqaqatigiinnermik aaqqis-suussinermillu inerisaaneq, suliffinnik nutaanik pilersitsineq, suliffeqarfiit minnerumaat akunnattullu suleqatigiinnissaan-nik IT-lu pillugu ilinniartitaanermik siuarsaaneq.

4. IT pillugu siunnersuisoqatigiit aningaasaqarnikkut inissisimanerat

IT pillugu siunnersuisoqatigiit sulinerannut atatillugu aningaasartuutit aningaasanut inatsit aqqutigalugu immikkut aningaasaliinikkut akilerneqartarput. IT pillugu siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat Landskarsimit/Naalakkersuisunit ajungitsorsiassaqaartinneqarput.

5. IT pillugu siunnersuisoqatigiit ataatsimiittarneri

IT pillugu siunnersuisoqatigiit ukiumut ikinnerpaamik marloriarlutik ataatsimiittassapput. Ataatsimiinnerit siulittaasumit aqunneqartassapput. IT pillugu siunnersuisoqatigiit taamaallaat ataatsimiissinnaapput siulittaasoq taassu-maluunniit sinniisaa kiisalu katillugit ilaasortat ikinnerpaamik pingasut nakuuppata. Ataatsimiinnerit tamarmik tul-liani ataatsimiinnissap ullulerneranik naggaserneqartassap-put.

6. Allattoqarneq

Takornariaqarnermut, Angallannermut, Niuernermut Attaveqaqatigiinnermullu Pisortaqarfimmi IT pillugu politikkikut ataqatigiissaarisoq IT pillugu siunnersuisoqatigiinni allaffissornikkut isumaginnittuuvoq. Siunnersuisoqarfiup allattoqarfiullu suliassaasa agguataarneri siunnersuisoqatigiit aamma Takornariaqarnermut, Angallannermut, Niuernermut Attaveqaqatigiinnermullu Pisortaqarfimmi pisortap aalajangersartarpai.

Takornariaqarnermut, Angallannermut, Niuernermut Attaveqaqatigiinnermullu Pisortaqarfimmi IT-mik ataqatigiissaarisup IT pillugu siunnersuisoqatigiit ataatsimiinneri imaqarniliortarpai, IT pillugu siunnersuisoqatigiit tulliani ataatsimiinneranni akuerineqartartussamik.

7. Suliassat suleriaasissallu allanngortinneqarneri

Suliassat suleriaasissallu taamaallaat allanngortinneqarsinnaapput, IT pillugu siunnersuisoqatigiit amerlanerussuteqartut akuersinerisigut, Naalakkersuisunillu akuerineqareerner-mikkut.

Ilanngussaq 3 IT pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasor- tat

Ivalo Egede, Siulittaasoq

Pinngortitaleriffimmi paasissutissiisoq, Cand.comm.

Ole Kielmann Hansen, Siulittaasup tullia

Royal Arctic Line A/S-imi Nunap immikkoortuani Pisortaq

Allan Chemnitz

Associate Partner, Akki Aps.

Peter Lorentz Nielsen

Associate Partner, Fischer og Lorenz A/S

Ole Horsfeldt

Eqqartuussissuserisoq, Bech-Bruun & Trolle

Bo Lynnerup

Pisortaq (nioqqutissarsiniarnermi), SBS-Broadcasting

Julia Pars

Nunap immikkoortuani Ataqtigiissaarisoq/ Suliniutinut pi-
sortaq, Greenland Tourism A/S

Peqataatitat

Margrethe Sørensen

Atorfilik, Ineqarnermut Sanaartukkanullu Pisortaqarfik

Hans Pele Markussen

IT-mik ataqtigiissaarisoq, Ineqarnermut Sanaartukkanullu
Pisortaqarfik, Kalaallit Nunaanni IT pillugu siunnersuiso-
qatigiinni allatsi